

Tony Kushner ANGYALOK

AMERIKÁBAN

Fordította: Upor László

Szereplők

ROY M. COHN, sikeres New York-i ügyvéd

JOSEPH PORTER PITT, Theodore Wilson bíró irodájának vezetője a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságon

HARPER AMATY PITT, Joe felesége, agrofóbiás, erős váliumfüggőséggel

LOUIS IRONSON, számítógép-kezelő a bíróságon

PRIOR WALTER, Louis szeretője. Néha klubokban dolgozik mint dekoratőr vagy beszerző. Többnyire szerényen él, csekély alapítványi pénzekből

HANNAH PORTER PITT, Joe anyja, Salt Lake Cityben lakik, a férje utáni katonai nyugdíjból él

BELIZE, korábban transzvesztita volt, valamikor Prior szeretője. Bejegyzett ápoló. Belize neve eredetileg Nor Arriaga, Belize a transzvesztita neve volt, amely rajta ragadt

AZ ANGYAL négy isteni kiáradása: Flour, Foszfór, Lumen, Lux - mindez egyetlen jelenségben manifesztálódva. Gyönyörű világosszürke szárnyai vannak

ISIDOR CHEMELWITZ, ortodox zsidó rabbi

Mr. LIES, Harper képzeletbeli barátja, utazási iroda ügynöke, öltözete és beszédstílusa jazz-zenéséhez hasonlít, hajtókéjén mindig ott az „IOTA” (az Utazási Ügynökök Nemzetközi Szervezete) kitűzője

PARKBELI FÉRFI

HANG

HENRY, Roy házirosvosa

EMILY, ápolónő

MARTIN HELLER, fontos ember Reagan Igazságügy-minisztériumában

ELIA CHAPTER, ingatlanügynök Salt Lake Cityben

PRIOR 1. - egy tizenharmadik században élt Prior szelleme, rosszkedvű középkori birtokos, gutturális yorkshire-i akcentussal

PRIOR 2. - egy tizenharmadik században élt Prior szelleme, londoni, kifinomult úr, a művelt angolok akcentusával beszél

ESZKIMÓ

EGY NŐ - Dél-Bronxban

ETHEL ROSENBERG

ELSŐ FELVONÁS: BAJ VAN

195 ösze

1. jelenet

A színen Isidor Chemelwitz rabbi, egy kis koporsóval: durván összetákolta fenyőláda, amelynek fedelét a két végén egy-egy faszeg rögzíti. A tetejére Dávid-csillaggal kihimzett imasálat terítettek, a fejrésznél gyertya ég

RABBI (zengő hangon, erős közép-európai akcentussal beszél, az elhunyt nevét minden szégyenkezés nélkül silabizálja ki egy papírról) Szép jó reggelt mindenkinek. Isidor Chemelwitz rabbi vagyok az Idős Izraeliták Bronxi Szociális Otthonából. Azért gyűltünk össze itt ezen a reggelen, hogy lerójuk kegyeletünket az eltávozott Sarah Ironson

előtt, aki hűségese odaadó felesége volta néhai Benjamin Ironsonnak, szerető és gondoskodó anyja Abraham, Morris és Samuel nevű fiának, valamint Esther és Rachel nevű lányának, szeretett nagymamája Max, Mark, Louis, Lisa, Maria..., fffú... Lesley, Angela, Luke és Eric (Közlebb emeli szeméhez a papírt) Eric? (Vállat von)... és Eric nevű unokájának. Szép nagy család.

Azért gyűltünk össze, hogy együtt telessük el ezt a jó és igaz asszonyt. (Rápillant a koporsóra) Ezt az asszonyt. Nem ismertem. Nem tudom, milyen ember volt. Azt se tudom, hogy nézett ki. Olyan... Sok ilyen öreg él az Idős Izraeliták Bronxi Szociális Otthonában, és én gyakran el is beszélgetek velük. De az igazat megvallva velem sosem...

.. Ő inkább a csendet szerette. Így hát nem ismerhetem. De ismerem mégis. Mi, akik ehhez a generációhoz tartozunk, mind egyformák vagyunk. És mi vagyunk a legutolsók ebből a fajtából. (Megérinti a koporsót) Ez az asszony... Nem egyetlen emberről beszélek, hanem mindazokról, akik átkeltek az óceánon, és magukkal hozták Amerikába Oroszország és Litvánia kis falvait... És mennyi küszködés: hogy harcoltunk a családját, a zsidó otthonért, hogy ti ne itt nőjete

föl, ne ezen a vadidegen helyen, ne ebben az olvasztótégelyben, ahol nem olvad össze semmi az égvilágon. Ti, ennek a bevándorolt asszonynak a leszármazottai nem Amerikában nevelkedtek. Ti és a gyermekeitek... és a gyermekeitek gyermekei a gój nevével, ti nem Amerikában éltek: Amerika nem létezik. A föld, amin jártok, a litván stett földje, a levegő, amit beszívtok, a sztyeppék levegője. Mert ő elhozta a hátán az óvilágot, át az óceánon, egy nagy hajón, és itt tette le a Grand Concourse Avenue-n és Flatbushban, és bedolgozta ezt az agyagot a csontjaitokba, ti pedig továbbadtátok a gyermekeiteknek tovább: ezt a régi-régi kultúrát, a régi hazát és otthonot.

Rövid szünet

A mai világban nem léteznek ilyen nagy utazások. Nektek ez már nem adatik meg. De amíg csak éltek, minden egyes nap megteszitek ezeket a mérföldeket a régi és az új haza között. Mindennap. Értitek? Mert bennetek van ez az út. Így hát...

Az utolsó mohikán volt ő, igen az volt. Hamarosan meghalnak mind az öregek.

2. jelenet

Roy irodája. Joe és Roy, utóbbi tekintélyes asztal mögött, amelyen nincs más, csak egy fantasztikus mindentudó telefonkészülék több sor villogó, pityegő, bippegő gombbal, ennek következtében Roy mondatait mindvégig egyfajta kaotikus zene festi alá. Roy hatalmas energiával, türelmetlenül hanyag stílusban intézi az ügyeket: gesztikulál, kiabál, hízeleg, dudorászik, virtuózan és nagy gyönyörűséggel bűvészkedik a készülékkel, a kagylóval és a gombokkal

ROY (megnyomja az egyik gombot) Tartsa. (Joe-hoz) Bárcsak polip lennék, egy baszott nagy polip. Nyolc gyönyörűséges karral meg egy csomó nyálás szívókéval. (Az asztalán lévő tálcára bök, ami tele van apró szendvicsekkel) Egyél már valamit!

JOE Nem, köszönöm, én tényleg csak...

ROY (megnyom egy gombot) Ailene? Itt Roy Cohn. Na de miféle üdvözlés ez? ... Azt hittem, barátok vagyunk... Nézze, Mrs. Soffer, nem kell mindjárt... De ingerült. Dehogynem. Kiabál. Ez nem tesz jót magának, kijönnek azok a kis piros foltok az arcán. Nem, csak vicc volt. Csak vicceltem... ezért már huszonötöszer elnézést kértem, Mrs. Soffer... (A nő szitokarádata közben letakarja a kagylót, és Joe-hoz beszél) Ez most eltart egy darabig, egyél már. (Beleharap az egyikbe) Hm... ez valami máj vagy valami... (Odaveti Joe-nak a szendvicset, az elkapja és visszateszi a tálcára, Roy ismét a telefonba beszél). Nem, nem vakációtam. Dolgoztam. Mrs. Soffer. Igen, Mrs. Soffer, vannak ügyfeleim Haitin. En... Ide figyeljen, azt hiszi, én vagyok a világtörténelemben az egyetlen istenverte ügyvéd,

aki nem jelent meg egy tárgyaláson? Tartsa csak egy kicsit.
(Mégpöccinti a „Hold”-gombot) Hülye picسا!

JOE Ha rosszkor jöttem...

ROY Rosszkor? Nagyon is jókor! (Megnyom egy gombot) Aranyvirág, kapcsolja nekem... Micsoda? A kurva életbe, akkor adja... (Egy gomb, még egy gomb) Elhézést, hogy megvárakoztattam, ügyész úr... ó, Mrs. Hollins, bocsánat, de olyan gyönyörű mély a hangja, (Joe-nak) mint egy kamionszofőrnek. (Mrs. Hollinsnak) Hogy tetszik a város? (Letakarja a kagylót; Joe-hoz) A férjét még Nixon nevezte ki. Ezeket a debileket még ő pakolta ide. (A telefonba) Nagyon helyes. Szóval akkor hány jegyet? Hetet. Es mire? A Macskákra, a Negyvenkettedik utcára vagy mire? Nem, az Örült nők kétrece nem tetszene maguknak, higgye el, én tudom. (Joe-nak) Uristen!... (Mrs. Hollinsnak) Tartsa egy kicsit! (Egy gomb, még egy gomb) Aranyvirág, hetet a Macskákra vagy bármi másra. Akármire, amire nehéz bejutni. Nekem tökmindegy, nekik is tökmindegy lesz. (Megnyomja a gombot, Joe-hoz) Láttad már az Örült nőket?

JOE Nem, én...

ROY Fantasztikus. A legjobb a Broadwayn. Talán a Broadway fennállása óta. (Gomb) Ki vagy? Gerry? Nem Gerry. Jézus Mária! Nem ő. John Francis Grimes, a Manhattani Családügyi Törvényszék bírāja. Minden szir-szarral nekem kell törődnöm? Vágd meg jól azt a szemétládát, és nehogy még egyszer föl hív ezen a vonalon, megmondtam már, hogy ne...

JOE Roy, ööö... ne várjak inkább kint...

ROY (Joe-hoz) Úlj már le. (Gerryhez) De tartsd! A kurva életbe, azért fizettek, hogy tartsd. (Gomb) Hülye fasz. (Hirtelen filozofikusra vált) Ó, Joe, néha úgy érzem, a világegyetem egy óriási homokvihár, amely tornádósebességgel száguld az űrben, csak homokszemek helyett üvegszilánkokat vág a pofánkba. Neked soha nincs ilyen érzésed?

JOE Nem tudom.

ROY Na, mi van, mi újság a Legfelsőbb Bíróságon? Hogy van az ügyész úr?

JOE Üdvözlését küldi.

ROY Rendes fickó. Lojális. Nem okos, de legalább jó modorú. És jól áll neki az ősz haj.

JOE Komoly feladatokat bíz rám.

ROY Ja. Hogy írd meg helyette a határozatait, és írd alá helyette a nevét.

JOE Hát...

ROY Tényleg rendes krapek. Te pedig remekül dolgozol helyette.

JOE Köszönöm, Roy, szóval én...

ROY (gomb) Na? Kicsoda? Jó, de ki a franc maga? Tartsa. (Gomb) Jobban van, Mrs. Soffer? Hát sajnos kénytelen várnai egy kicsit, örült nagy itta forgalom... Miért? Nekem például tetszik... mások nagyon szívesen hallgatnak egy kis Sinatrát, amíg tartják a vonalat. Igen. Úhüm... Micsoda? Hogy én micsoda?! (Kis szünet, Roy a homlokának támasztja a kagylót, sóhajt, a szemét forgatja, aztán) Nem... nem ismerem. Hogy érti ezt? Megbocsát egy pillanatra... (Gomb, a bajszja alatt) Hülye picسا, még szép, hogy ismerem azt a seggfej bírót. (Gomb) Gerry? Jézus Mária! Nyolcvanhét. Mit tudom én. Baszd át, aztán leszophat. De hát ez, Gerry, ez a szép a jobban. (Gomb) Akkor melyikre lesz, Aranyvirág? A Macskákra? Nagyon jó. (Gomb) Mrs. Hollins, sikerült. A Macskákra! Macskákról szól, éneklő macskákról. Imádni fogják, majd meglátja. Nyolckor, a színházak mind nyolckor kezdenek. (Gomb) Ezek a vidéki bunkók. (Gomb, aztán Joe-hoz) Jaj, csinálj már úgy, mintha élnél, egyél, az isten szerelmére...

JOE Ööö, Roy, nem tudnál...

ROY Gerry? Jézus Mária!

Tartsd egy kicsit.

(Gomb) Mrs. Soffer,...

(Gomb)

Az Isten bassza meg,
ez meg hova lett?

Mrs. Soffer! Mrs. Soffer!

Az előbb még itt volt!

Aranyvirág, megnézné,
hogy hova a picسába tűnt

Mrs. Soffer

JOE Roy, nagyon hálás volnék,
ha...

A telefon egyszerre kezd el három különböző hangon bippegni-sípolni

(Roy csapkodja a gombokat) JOE Tényleg nagyon szeretném, A francba! ha...

A telefon hangosan sípolni kezd

Az isten bassza meg ezt a szart!

JOE (rákiált) Roy!

ROY (a kagylóba) Tartsa. (Gomb, Joe-hoz) Mi van?

JOE Volnál szíves nem venni hiába szádra az Úr nevét? (Szünet) Bocsáss meg. De legalább amíg én... Légy szíves.

ROY (elneveti magát) Jó. Bocs. A picسába. Hiába, ez Amerika. (Mégpöccinti az egyik gombot) Aranyvirág, rázza le őket. Mindenki kopjon le. Mondja nekik azt, hogy meghaltam. Rázza le Mrs. Soffert is. Majd visszahívom. Vissza fogom hívni. Tudom jól, mennyit adott kölcsön. Hatszázezredszert baszogat miatta... jó, nyugodtan megmondhatja neki, hogy ezt mondtam. (Megnyomja a gombot, a telefon elnémul.) Na, Joe.

JOE Ne haragudj. Roy én csak...

ROY Ne-ne-ne. En tiszteletben tartom az elveket. Én ugyan nem vagyok vallásos, de szeretem az istent, és ő is szeret engem. Mi vagy? Baptista? Katolikus?

JOE Mormon.

ROY Mormon. Hát ez csodálatos, Ismerem néhány mormont Nevadában.

JOE Inkább Utahban.

ROY Nem, ezek nevadai mormonok voltak. Na, szóval. Akarsz Washingtonban, az Igazságügy-minisztériumban dolgozni? JOE Tessék?

ROY Csak fölveszem a telefont, beszélék Eddel, és már ott is vagy.

JOE Mint... micsoda?

ROY Mint valami nagykutya jobbkeze. (Nevet) Belügyek, közel a tűzhöz. Valami jó kis munka, nagy kapcsolatokkal.

JOE Ki az az Ed?

ROY Az igazságügy-miniszter.

JOE Ó.

ROY Csak fölveszem a telefont...

JOE Ezt meg kell gondolnom.

ROY Persze. (Szünet) Nagyon érdemes most Washingtonban lenni.

JOE Roy, ez hihetetlenül izgalmas, de...

ROY Es nekem is sokat jelentene. Érted?

Rövid szünet

JOE Én... el sem tudom mondani Roy, milyen hálás vagyok, egészen... szóval egészen el vagyok képedve... Nagyon köszönöm, de ezt meg kell gondolnom. Meg kell kérdeznem a feleségemet.

ROY A feleségedet. Hát persze.

JOE De tényleg nagyon hálás vagyok, hogy...

ROY Persze, persze. Beszélj csak meg a feleségeddel.

3. jelenet

Osztott szín: Harper egyedül otthon, Chemelwitz rabbi a ravatalozóban. Először csak Harpert látjuk. Hallgatja a rádiót, magában beszél, ahogy nemegyszer teszi. A közönséghez beszél

HARPER Aki magányos, akit magára hagytak, csak ül, beszél a levegőbe, beszél butaságokat, képzelődik... elképzeli, ahogy minden szétmállik, minden, ami szép... darabokra hull a megszokott rend. Az ózonréteg kintről nézve, mondjuk, egy úrhajóból, olyan, mint egy halványkék sugárkoszorú, lágyan csillámló fénykorona a Földet ölelő atmoszféra körül. Ajándék Istentől, a világ teremtését megkoronázó finom érintés: őrző angyalok, kezüket összefűzve alkotnak szférikus hálót, kékeszöld, puha, gömbölyű fészket, védőpajzsot az élet számára. De lassanként összeomlik minden, árad a hazugság, a védelmi rendszerek csődöt mondanak... Ezért, Joe, ezért nem szabad engem magamra hagyni. (Kis szünet) Szeretnék elutazni... itthagyni téged, hadd aggódj. Aztán lapokat küldözgetni, különös bélyegekkel és szívfájdító üzenetekkel: „Talán majd egyszer.” „Soha többé...”

Megjelenik Mr. Lies, egy utazási iroda ügynöke

Jaj, megijesztett!

MR. LIES Késspénz, csekk vagy hitelkártya?

HARPER Emlékszem magára. Még Salt Lake-ből. Magánál vettünk repülőjegyeket, amikor idejöttünk. Mit keres itt Brooklynban? MR. LIES Azt mondta, utazni szeretne...

HARPER Es már itt is van. Milyen figyelmes.

MR. LIES Mr. Lies az Utazási Ügynökök Nemzetközi Konvenciójától. Mozgásba hozzuk a földgolyót, milliokat keringetünk a világ körül. Mi vagyunk a mozgás felkent papjai, a fluxus minisztériumai. Késspénz, csekk vagy hitelkártya? Nevezze meg az úticélt.

HARPER Talán az Antarktisz. Meg akarom nézni a lyukat az ózonon.

Hallottam a rádióban, hogy...

MR. LIES (táskájában van egy számítógép-terminál) Megszervezhetek egy utat idegenvezetővel. Most azonnal?

HARPER Hamarosan. Talán egész hamarosan. Nem vagyok itt biztonságban. Valami nem stimmel velem. Összejött minden, Joe nincs sehol... Hátborzongató dolgok történnek...

MR. LIES Mint például?
HARPER Mint például, maga. Csak úgy megjelenik. Vagy a múlt héten is... mindegy, nem érdekes.

A közönség számára láthatóvá válik a rabbi és a koporsó, de Harper számára nem. A rabbi kezét a koporsóra helyezi, és mintha csak a ben-ne fekvő embernek énekelne, belekezd a kaddisba. Harper tovább beszél a kaddis fölött. A kaddis esetleg a rádióból is hallatszík

(A kaddis fölött) Bizonytalan vagyok. Érzem... hogy valami be fog következni. Közeledik az ezredforduló. Talán Krisztus újra eljön. Talán elvesztetik a mag, és lesz majd aratás, talán korai füge terem, hogy ehessünk, talán új élet jön, friss vér, talán barátság, szeretetés gondoskodás, talán jön valami, ami megvéd mindattól, ami odakint van, talán a kapu tart majd erősen, de lehet, hogy... lehet, hogy bajok szakadnak ránk, és eljön a vég, és leomlik a menny, és mérgezett sugarak záporoznak ránk, vagy talán nagyon is rendben van az életem, talán Joe szeret, és én vagyok a bolond, hogy nem hiszem el, de lehet, hogy nem, lehet, hogy még sokkal rosszabb, mint képzelem, lehet, hogy... meg akarom tudni, de lehet, hogy nem. A kétség, Mr. Lies, megöl.

MR. LIES Javasolhatok egy kis levegőváltást?
HARPER (fülel) Ez a lift volt. Úristen, össze kell szednem magam. Tűnjön el, nem maradhat itt... maga nem is létezik.
MR. LIES Hívjon, ha döntött...
HARPER Menjjen!

Ahogy Joe belép, eltűnik az ügynök és láthatatlanná válik a rabbi

JOE Kisnyuszi? Kisnyuszi! Bocs, hogy elkéstem. Csak... kint voltam. Sétáltam egyet. Dühös vagy?
HARPER Aggódtam.
JOE Nyuszi-puszi.

Megcsókolják egymást

Nincs miért aggódnod. Na. Mit szólnál, ha Washingtonba költöznénk?

4. jelenet

Louis és Prior a ravatalozó mellett, egy padon - mindkettő gyászruhában. Most ért véget Sarah Ironson temetési szertartása, Louis indulni készül a sírhoz

LOUIS Micsoda förtelmes szertartás. Ez a rabbi...
PRIOR Egy főnyeremény. A sír felé menet kérd el a számát. Szeretném, ha engem is ő temetne.
LOUIS Jobb lenne eltűzni innen. Ahogy leeresztik a koporsót, mindenki elkezd földet hajigálni rá.
PRIOR Óóóó. Az benne a pláne. Én ki nem hagynám.
LOUIS Régi zsidó szokás. Így fejezik ki a szeretetüket. Tessék, nagy, nesze egy lapáttal. Későnjövőknek számolniuk kell a kockázattal, hogy betelik a sírgödör. Teljesen bolond volt. Tíz éve élt már ebben az otthonban, és csak beszélt magában. Soha nem látogattam meg. Túlságosan hasonlított az anyámrá.
PRIOR (megöleli) Szegény Louis. Nagyon sajnálom a nagyanyádat.
LOUIS Ici-pici koporsó, mi? Bocs, hogy nem mutattalak be... Az ilyen családi ízéken valahogy mindig olyan béna vagyok.
PRIOR Olyan férfias vagy. Férfias. (Utánozza) „Helló, Doris néni, biztos nem emlékszik rám, Lou vagyok, Rachel fia.” Es Lout mondasz, nem Louist, nehogy véletlenül Lujzi legyen belőle.

LOUIS De én nem...
PRIOR Megértem, hogy titkolod. A zsidó átkok a legszarabbak. Én a föld alá süllyednék, ha valaki egyszer mélyen a szemembe nézne és azt mondaná: „Feeh.” Szerencsére a protestánsok nem szokták azt mondani, hogy „Feeh.” Ja, erről jut eszembe, kedvesem, hogy Doris néni leszbikus.

LOUIS Ne! Tényleg?
PRIOR Te semmit nem veszel észre. Ha nem én szopnálak négy éve, megesküdnék rá, hogy nem is vagy homokos.

LOUIS Nagyon kekeckedő kedvedben vagy ma. Még mindig a macska miatt?

Kis szünet

PRIOR Seholy egy szuszogó szőrpamacs. És ennek te vagy az oka.

LOUIS Én?

PRIOR Én megmondtam, Louis, a név nagyon fontos. Ha egy állatot „Kicsi Sábának” nevezel el, várhatod, hogy melletted maradjon. Ez különben is kutyanev.

LOUIS Először is én kutyát akartam, nem macskát. És ez a fasz kandúr lepisálta a könyveimet.

PRIOR Nőstény volt.
LOUIS A macskák hülye, idegbajos ragadozók. A babilóniaiak befalazták őket. A kutyák intelligensek.
PRIOR A macskák meg érzékenyek.
LOUIS Egy igazán okos kutya van olyan okos, mint egy nagyon buta kétéves gyerek.
PRIOR A macskák megérik, ha valami zűr van.
LOUIS Csak ha nem kapnak enni.
PRIOR Megérik. Ezért ment el Sába is, mert megérezte.
LOUIS Mit érzett meg?

Szünet

PRIOR Ma a legszexisebb pongyolámat vettem föl neki, csavarók, körömlakk, meg minden, kis bödönkében Whiskas: „Gyere vissza, Kicsi Sába. gyere vissza...” Hiába. Le chat, elle ne reviendra jamais, jamais... (Leveszi a zakóját, Föltűri az ingujját, odamutat Louisnak egy kis sötétvörös foltot a karján) Nézd!

LOUIS Megpattant egy ér.
PRIOR A legkiválóbb orvos szakértőknek nem ez a véleményük.
PRIOR Micsoda? (Szünet) Mondd már!
PRIOR K. SZ.. bébi, Kaposi-szarkóma. Az Első Számú Tünet. Nézd meg jól. A halál angyalának borvörös csókja.
LOUIS (megfogja Prior karját, nagyon gyengéden) Jaj, ne...
PRIOR Elkapott. Az Idegen Kór. Az Amerikai Kór.
LOUIS Hagyd abba.

PRIOR Ez van.
LOUIS Abbahagyod?
PRIOR Egész jól viselem, nem? Meg fogok halni.

LOUIS A lófaszt.
PRIOR Engedd el a karom.
LOUIS Nem.
PRIOR Engedd el.
LOUIS (magához rántja Priort, hevesen megöleli) Nem.
PRIOR Benne vagyunk, bébi. Nincs mese. Ezek tények. Es nem tudlak megvédeni semmitől. K. Sz. Bang! Mérget vehetsz rá.

LOUIS A kurva életbe! (Elengedi) A kurva, kurva, kibaszott kurva életbe!

PRIOR Na ez már valamivel jobb. Felnőtt reakálás. Gyerünk, nézzük meg, hazajött-e a macska. Louis?

LOUIS Mikor vetted észre?
PRIOR Nem voltam képes elmondani.

LOUIS Miért?
PRIOR Nagyon féltém. Lou.

LOUIS Mitől?
PRIOR Hogy elhagysz. (Kis szünet) Tudom, hogy nem túl jó az időzítés, itt ez a temetés, meg minden, csak gondoltam, ha már úgyis a témánál vagyunk...

LOUIS Ei kell mennem, eltemetni a nagymamát.

PRIOR Lou? (Szünet) Utána hazajössz?

LOUIS Utána hazajövök.

5. jelenet

Osztott színpad: Joe és Harper otthon, Louis a temetőben Isidor Chermelwitz rabbiával és a kicsiny koporsóval

HARPER Washingtonba?

JOE Ez hihetetlen megtiszteltetés, Kisnyuszi, és...

HARPER Gondolkoznom kell rajta.

JOE Hát persze.

HARPER Mondj nemet.

JOE Azt mondtad, gondolkozol rajta.

HARPER Nem akarok Washingtonba költözni.

JOE Hát ön meg igen.

HARPER Az egy óriási temető, mindenütt csak nagy fehér sírkövek meg mauzóleumok.

JOE Lakhatunk Marylandben vagy Georgetownban.

HARPER Boldogok vagyunk itt.

JOE Ez nem egészen így van, Kisnyuszi...

HARPER Hát legalábbis elég boldogok! Úgy tesziánk, mintha boldogok volnánk. Ez is valami.

JOE Ideje változtatnunk, Harper.

HARPER Ne változtassunk. Minek?

JOE Négy éve vagyok irodavezető. Elegem van. Olyan helyre akarok menni, ahol fontos dolgok történnek.

HARPER Semmi fontos nem történik Washingtonban. Szépen megfeledkezünk majd az egyház tanításairól... Yuppie-k leszünk. Nekem itt van egy csomó dolgom.

JOE Mint például?

HARPER Igenis, van dolgom..

JOE Milyen dolgod?

HARPER Ki kell festenem a hálószobát.

JOE Több mint egy éve fested már.
HARPER Tudom... csak... azért nem fejeztem még be, mert soha nincs rá időm.
JOE Ez... ez butaság. Annyi idő van, amennyit csak akarsz. Befejezhetnéd például, amíg én munkában vagyok.
HARPER Egyedül félek bemenni.
JOE Mitől félsz?
HARPER Valaki van odabent. Valami fémes kaparászást hallottam a falon. Lehet, hogy egy férfi késsel a kezében.
JOE Nincs senki a hálószobában, Harper.
HARPER Most nincs.
JOE Délelőtt sem volt.
HARPER Honnan tudod? Délelőtt dolgoztál. Van ebben a házban valami hátborzongató. Emlékszel a Rosemary's Babyre?
JOE A Rosemary's Babyre?
HARPER Az a lakás is úgy nézett ki, mint a miénk. Az nem Brooklynban volt?
JOE Nem, az...
HARPER Hát, mindenesetre az is ilyen volt. Pont ilyen.
JOE Akkor költözzünk el.
HARPER Georgetown még rosszabb. Ott játszódtok az Ördögűző.
JOE Mindenütt a Sátán, akárhová nézel, huu, Kisnyuszi.
HARPER Bizony. Mindenütt.
JOE Ma hányat vettél be, Kisnyuszi? Halljuk!
HARPER Sehányat. Egyet. Hármat. Csak hármat.
LOUIS (a koporsóra bök) Miért csak az a két kis faszeg tartja a fedelét?
RABBI Hogy ki tudjon jönni, ha akar.
LOUIS Remélem, inkább benmarad. Számomra már évek óta halott volt. Amikor föl hívtak, hogy meghalt, egész meglepődtem. Rég sorsára hagytam.
RABBI „Sarfer, vi di cón fon a slang iz an anbedankbar kind!”
LOUIS Nem tudok jiddisül.
RABBI Élesebben mar a kigyófognál a fiak háládatlansága. Shakespeare. „Kenig Lear”.
LOUIS Rabbi, mit mond a Szentírás arról, aki nagy bajban sorsára hagyja azt, akit szeret, amikor annak a legnagyobb szüksége volna rá?
RABBI Miért tenne valaki ilyet?
LOUIS Mert nem tehet mást. Talán, mert ennek a valakinek az a mélyesége meggyőződése, hogy a világ kemény küzdelem során szebbé és jobbá válik. Talán ez a valaki hisz a boldogsághoz vagy a tökéletességhez, vagy a mittudoménmicsodához vezető folyamatos történelmi fejlődésben; rettentő erősnek érzi magát, úgy érzi, hatalmas erővel áll kapcsolatban, amelyek viszik följebb és egyre följebb. És talán ez a valaki nem képes földolgozni, beépíteni a betegséget a maga rendszerébe, abba, ahogyan az ő felfogása szerint a dolgok-nak lenniük kellene. Talán a hanyás... és a fájdalom, a betegség... megrémíti, talán... nem tud mit kezdeni a halállal.
RABBI Az ilyen emberről nincs mit mondania a Szentírásnak. LOUIS Rabbi, én félek azoktól a bűnöktől, amelyeket elkövethetek. RABBI Kérem, uram. Óreg, beteg rabbi vagyok, sokat kell még vezetnem, amíg hazaérek. Ha győnni akar, keressen papot.
LOUIS Nem katolikus vagyok, hanem zsidó.
RABBI Annál nagyobb pechéje van. A katolikusok hisznek a bűnbocsálatban. A zsidók számára csak bűntudat létezik. (Gyengéden megütögeti a koporsót)
LOUIS Nézze csak meg jól, tartanak-e rendesen azok a szegek.
RABBI Ne aggódjon, uram. Amilyen élete volt szegénynek, nem jön ki. Jobb neki ott.

JOE Tudom, hogy neked ijesztően hangzik. De próbáld megérteni, hogy nekem mit jelentene. Próbáld meg, légy szíves. Jó? HARPER Jó.
JOE Helyes. De tényleg próbáld meg. Azt hiszem, kezdenek a világban megváltozni a dolgok.
HARPER De én nem akarom...
JOE Várjál. Jó irányba. Jó irányba változnak. Amerika újra fölfedezte önmagát. Újra elfoglalta azt a megszentelt pozíciót, a nemzetek sorában, ami megilleti. És az emberek már nem szegénykeznek emiatt, mint azelőtt. Ez nagy dolog. Feltámadt az igazság. Feltámadt a jog. Ez Reagan elnöknek köszönhető, Harper. Ő azt mondja: „Az igazság igenis létezik, és büszkén ki is lehet mondani.” És szava visszhangra talál. Az egész országban. Jobbakká váltunk. Sokkal jobbakká. És ebből nekem is részt kell vállalnom. Nem maradhatok ki belőle. Szükségem van valaminek nagy feladatra, ami engem is fölemel. Hat éve még úgy látszott, hanyatlík a világ, szörnyű és reménytelen, tele megoldhatatlan problémával: bűnözés, éhínség, zúrvar és...
HARPER De hát most is ugyanez van. Még inkább, mint azelőtt. Azt mondják, az ózonréteg...
JOE Harper...
HARPER Es ma is, az Atlantic Avenue-n az a skizofrén közlekedési rendőr, aki az ablakból...
JOE Hagyd abba! En megpróbálok itt komolyan érvelni, te meg...

HARPER Én is.
JOE De hát, amit te mondasz, annak semmi értelme, te...
HARPER En azt állítom, hogy a világ pont olyan, mint...
JOE Csak azért látod így, mert soha nem jársz kint a világban, és lelki problémáid vannak.
HARPER De járok.
JOE Nem jársz. Egész nap itt ülsz és rágódsz képzeletbeli...
HARPER De járok. Igenis járok. Fogalmad sincs róla, mit csinállok.
JOE Nem vagy itthon egész nap?
HARPER Nem.
JOE Akkor meg... Dehogyan isnem.
HARPER Azt te csak hiszed.
JOE És hová szoktál menni?
HARPER És te hová szoktál menni? Amikor elmész sétálni. (Szünet, aztán dühösen) Es nincsenek lelki problémáim.
JOE Ne haragudj.
HARPER Es ha vannak lelki problémáim, azok attól vannak, hogy veled élek. Vagy hogy...
JOE Ne haragudj, Kisnyuszi, nem akartalak...
HARPER Vagy ha azt gondolod, hogy problémáim vannak, akkor ne élj velem. Folyton titkolózol, hazudozol.
JOE De én veled akarok élni, Harper.
HARPER Pedig nem lenne szabad... Soha nem lett volna szabad. (Szünet) Hej, Kisnyuszi, hej, Kisnyuszi...
JOE Nyuszi-puszi...

Megcsókolják egymást

HARPER Hallottam a rádióban, hogyan kell jól leszopni egy férfit.
JOE Tessék?
HARPER Akarod, hogy leszopjalak?
JOE Nem szabadna ilyen hülyeségeket hallgatnod.
HARPER Miért? A mormonok is szophatnak, nem?
JOE Harper.
HARPER (férje hanghordozását utánozva) Joe. Ez most pont jó idő. Pont jó, hogy gyerekem szülessen. Aztán egy másik műsorban arról beszéltek, hogy lyuk van az ózonon. Az Antarktisz fölött. A bőr megperzselődik, a madarak megvakulnak, a jéghegyek elolvadnak. Közeledik a világvége.

6. jelenet

A brooklyni Szövetségi Legfelsőbb Bíróság férfitévécéjében - az ilyesfajta helyeken megszokott, legújabb divat szerint berendezett mosdóhelyiség, Louis a mosdó fölé hajolva sír, belép Joe

JOE Ó, ööö, 'napot.
LOUIS Jó napot, ügyvéd úr.
JOE (nézi Louist, ahogy az sír) Elnézést, én... nem tudom... ismerjük egymást?
LOUIS Ne is törődjön vele. Egy számítógép-kezelő. A páriák páriája.
JOE (kezet nyújt) Joe Pitt. Wilson bíró mellett dolgozom.
LOUIS Ó, tudom én. Pitt ügyvéd úr. Irodavezető.
JOE Jól van?...
LOUIS Jól, kösz. Milyen rendes.
JOE Nem olyan rendes.
LOUIS Tessék?
JOE Nem olyan rendes. Mindegy. Biztos, hogy...?
LOUIS Az élet egy nagy gennyes szarrakás... gennyes szarrakás.
JOE Mi történt?
LOUIS Lefutott a szem a harisnyámon.
JOE Tessék?
LOUIS Hagyjuk. Azért kösz, hogy megkérdezte.
JOE Hát...
LOUIS De tényleg, nagyon rendes. (Újra sírni kezd) Elnézést, elnézést, a barátom beteg...
JOE Ó, igazán sajnálom.
LOUIS Ez aranyos magától. Eddig három kollégája szembesült ezzel a megdöbbentő látvánnyal, és maga az első, aki rákérdezett. A többiek csak kinyitották az ajtót, és ahogy megláttak, elhúztak. Remélem, legalább nagyon kellett pisálniuk.
JOE (odanyújt neki egy jó csomó toalettpapírt) Csak nem akartak zavarni.
LOUIS A fenét. Seggfeje, szívtelen reaganista macsó ügyvédek.
JOE Ó, ez igazságtalan.
LOUIS Mi? Az, hogy szívtelen? Vagy hogy macsó? Hogy reaganista? Vagy hogy ügyvéd?
JOE En is Reaganre szavaztam.
LOUIS Tényleg?
JOE Kétszer is.
LOUIS Kétszer? Ejha! Egy homokos republikánus.
JOE Micsoda?
LOUIS Semmi, semmi.

JOE Én nem vagyok... Mindegy.
LOUIS Republikánus? Nem republikánus? Vagy...
JOE Hogy?
LOUIS Hogy?
JOE Homokos. Nem vagyok homokos.
LOUIS Ó. Elnézést. *(Jó hangosan kifújja az orrát)* Csak...
JOE Igen?
LOUIS Az ember néha meg tudja állapítani abból, ahogy valaki beszél, hogy... Szóval, magának is olyan a hangja, mint egy...
JOE Nem, nem olyan. Mint egy micsodának?
LOUIS Mint egy republikánusnak.
Kís szünet. Joe meggyőződik róla, hogy nincs itt más, aztán

JOE Tényleg? Olyan a hangom, mint egy...?
LOUIS Micsodának? Mint egy...? Republikánusnak, vagy...? És nekem olyan?
JOE Micsoda olyan?
LOUIS Olyan a hangom, mint egy...?
JOE Mint egy...? Miről beszélünk tulajdonképpen? Teljesen meg vagyok zavarodva.
LOUIS Aha. Louis a nevem. De a barátaim Lounak hívnak. A számítógépeknél dolgozom. Köszt a toalettpapírt.

Louis kezét nyújt Joe-nak. Joe is odanyújtja az övét. Louis kicselezi és arcon csókolja, aztán kimegy

7. jelenet

Egy héttel később

Kettős álomjelenet. Prior a fésülködőasztalnál ül és az arcát készíti ki. Harpernek hallucinációi vannak a tablettáitól, ahogy máskor is, időről időre. Ebben a hallucinációban valamiért Prior jelenik meg

PRIOR *(sminkeli az arcát, megvizsgálja az eredményt, a közönséghez)* „Vehetjük a premier plánt, Mr. DeMille.” Az ember szeretne elegánsan és kecsesen végigvonulni az életén, ritkán borulni virágba, de akkor káprázatos pompával és tökéletesen időzítve, mint valami különleges virág, mondjuk, a zebraorchidea... Az ember szeretne... De az ember ritkán kapja azt, amit szeretne, igaz? Bizony. Nagyon ritkán. Nagy kibaszás. Az ember... meghal harmincévesen... Elrabolják... a legszebb éveit... A piczába. Az egész szarral. A piczába. Az egész szarral. *(Megnézi a tükörben, mire jutott)* Úgy nézek ki, mint egy hulla. Egy hullácska. Látod, hercegnóm, most mára legeslegmélyén vagy, elhervadtál, hiába öntözöd magad.

HARPER *(megjelenik)* Maga talán... Kicsoda maga?

PRIOR Maga kicsoda?

HARPER Mit keres az én hallucinációmban?

PRIOR Nem én vagyok a maga hallucinációjában, maga van az én álomban.

HARPER Maga ki van festve.

PRIOR Maga is.

HARPER De maga férfi.

Prior arcán tettetett döbbenet és rémület. Rúzsával „elmetszi a torkát” és meghal - nagy szcéna

Itt valami nem stimmel. Nem ismerem meg. Maga nem a... Maga talán a... valamelyik képzeletbeli barátom?

PRIOR Kicsit öreg már ahhoz, hogy képzeletbeli barátai legyenek, nem?

HARPER Lelki problémáim vannak. Túl sok tablettát vettem be. Miért van kifestve?

PRIOR Feldobtam egy kis make upot, hogy jobb legyen a közérzetem. A Macy'snél csórtam a legújabb ősi árnyalatokat... *(Megmutatja)*

HARPER Lopta?

PRIOR Szükség törvényt bont.

HARPER Joe nagyon dühös lesz. Megígértem neki. Nincs többtabletta.

PRIOR Az, amiből túl sokat vett be?

HARPER Váliumot szedek. Túl sok Váliumot.

PRIOR Attól aztán pörög a tánc, mi?

HARPER Nem vagyok drogos. Nem hiszek a szenvedélybetegségben... és soha nem is... például egyáltalán nem iszom. És egyáltalán nem szedek kábítószereket.

PRIOR Hát... nézz a tükörbe, Csipkerózsika.

HARPER Kivéve a Váliumot.

PRIOR Kivéve a Váliumot. Marékszám.

HARPER Borzasztó. A mormonok nem lehetnek szenvedélybetegek. En mormon vagyok.

PRIOR En meg homoszexuális.

HARPER Ó. Az én vallásom nem ismeri el a homoszexuálisokat.

PRIOR Ó. Az én vallásom nem ismeri el a mormonokat.

HARPER Ó. Maga milyen vallás... *(Elneveti magát)* Leesett. Nem értem. Ha még soha nem láttam magát - és szerintem nem láttam -, akkor nem szabadna itt lennie ebben a hallucinációban, mert úgy tu-

dom, hogy az agy, ahol a hallucinációk keletkeznek, nem képes semmit megalkotni, ami nem volt ott eredetileg, ami nem tapasztalás útján került oda a valóságból. A képzelet nem képes létrehozni semmi újat, nem igaz? Csak összegyűjti a világ pici darabkáját és újra összerakja őket... Van abban logika, amit mondok?

PRIOR Tekintettel az adott körülményekre, van.

HARPER Szóval, amikor már azt hinnénk, hogy sikerült kimenekülni az élet elviselhetetlen megszokásaiból és... hazugságaiból, kiderül, hogy ezek is csak ugyanazok a megszokások, ugyanazok a hazugságok, csak átrendezve, az újdonság és az igazság álcárcában. Semmit nem tudhatunk meg, amit már ne tudnánk. Maga szerint ez nem nyomasztó?

PRIOR A képzelet behatároltsága?

HARPER A világ. Véges. Iszonyúan, iszonyúan... Hát... Ez életem legnagyobb hallucinációja.

PRIOR Bocs. Pedig igyekszem szórakoztató lenni.

HARPER Ne kérjen bocsánatot... nem várhatom el egy súlyos beteg-től, hogy még ő szórakoztasson.

PRIOR Miből jött rá, hogy...

HARPER Van ilyen. Fölismerés a tudat küszöbén. Az ember észrevesz bizonyos dolgokat... Maga nagyon beteg. Rajtam nem lát semmit? PRIOR De.

HARPER Mit?

PRIOR Iszonyúan boldogtalan.

HARPER Összefut valakivel, aki marékszám nyeli a Váliumot, és megállapítja róla, hogy boldogtalan. Nagy dolog. Valami mást. Valami meglepőt.

PRIOR Valami meglepőt.

HARPER Igen.

PRIOR A férje homokos.

Szünet

HARPER Á, ez neveltséges. *(Szünet, aztán nagyon halkán)* Tényleg?

PRIOR *(vállat von)* Fölismerés a tudat küszöbén.

HARPER Hát, nekem egyáltalán nem tetszenek a maga felismerései. Szerintem egyáltalán nem jók a megérezései. Joe teljesen normális férfi, és... Úristen. Úristen. Ó... Szoktak a homokosok, mondjuk, nagyokat sétálni?

PRIOR Igen. Szoktak. Halványlila stretchnadrágban, könnyű kis körömcipőben tipegünk végig a Szodoma és a Gomorra Avenuen... Csak ránéztem magára, és belémhasított...

HARPER A felismerés villáma.

PRIOR Aha.

HARPER Mintha nagyon régről ismerne, igaz?

PRIOR Aha.

HARPER Igen. El kell most mennem, vissza kell térnem, valami... összeomlott. Úristen, de szerencsétlenek érzem magam.

PRIOR En... Sajnálom. Azt szoktam mondani: „Szarni bele az igazságba!”, de általában az igazság szarik bele az ember dolgaiba.

HARPER Még valamit látok magán...

PRIOR Tényleg?

HARPER Mélyen belül van egy rész, legeslegbelül, amit nem támadott meg a betegség. Ezt látom.

PRIOR Lehet, hogy...? Ez nem igaz.

HARPER Felismerés a tudat küszöbén. Haza kell... *(Eltűnik)*

PRIOR Olyan furcsán jönnek-mennek itt az emberek... *(Magának a tükörben)* Nem hiszem, hogy van bennem olyan rész, ami ne lenne fertőzött. A szívem szennyezett vért pumpál. Szennyesnek érzem magam.

Elkezdi a kezével letörölni a sminket, ezzel teljesen összevissza maszatolja magát. Főnről nagy szürke toll hull le. Prior abbahagyja a maszatolást, és ránéz a tollra. Odamegy hozzá, és fölveszi

HANG *(hihetetlenül gyönyörűséges hang)* Nézz föl!

PRIOR *(főlnéz, de nem lát senkit)* Hé!

HANG Nézz föl!

PRIOR Ki az?

HANG Készülj az útra!

PRIOR Milyen útra?

Főnről drámaian megváltozik a fény

HANG Nézz föl, nézz föl
készülj az útra
a végtelen zuhanásra
a fölfelé zuhanásra a
megtisztulásra
Dicsőség a ...

Csend

PRIOR Hé! Ez már az? Hé!!!

Mi a kurva...? *(Türtözteti magát)* Én szegény. Én szegény. Én szegény. É 9 szegény. Miért engem? Szegény, szegény, miért pont én? Hu! Na, most nem érzem jól magam, Nagyon nem.

8. jelenet

Párhuzamos jelenet: Harper és Joe otthon, Prior és Louis az ágyban

HARPER Hol voltál?
JOE Kint.
HARPER Hol?
JOE Odakint. Gondolkodtam.
HARPER Sokáig voltál.
JOE Sok mindenen kellett gondolkodnom.
HARPER Odaégettem a vacsorát.
JOE Kár.
HARPER Nem a sajátomat. Az enyém nagyon finom volt. A tiédet.
Visz-
szattem a sütőbe, és föltekertem a maximumra, aztán néztem, ahogy szénné ég. Még mindig forró. Nagyon forró. Kéred?
JOE Ezt nem kellett volna.
HARPER Tudom. Csak az jutott eszembe, hogy egy elmebajos, kielégítetlen, pirulazabáló háziasszony biztos valami ilyesmit csinálna.
JOE Hányat vettél be?
HARPER Egy csomót. Ne térjünk el a tárgytól.
JOE Nem beszéllek veled, amíg...
HARPER Ne. Ne. Csak ezt ne!... Jól vagyok... teljesen jól vagyok, a gyógyszer nem gond, nem az ami gondunk, *tudni akarom, hol voltál! Tudni akarom, mi a helyzet!*
JOE Mivel mi a helyzet? Az állással?
HARPER Nem az állással.
JOE Mondtam nekik, hogy több időre van szükségem.
HARPER Nem az állással!
JOE Mr. Cohn azt mondta, igyekezzek...
HARPER Nem az...
JOE Ilyenkor úgysem lehet veled értelmesen beszélni, úgyhogy...
HARPER *Fogd már be a szád!*
JOE *(szünet)* Befogtam.
HARPER A tárgyra.
JOE Nem értem. Van valami, amit meg akarsz kérdezni? Kérdezz meg. Tessék.
HARPER De... nem megy. Félek tőled.
JOE Fáradt vagyok, megyek lefeküdni.
HARPER Mondd el úgy, hogy ne kelljen kérdezniem. Kérek.
JOE Micsoda hülyeség. Nem vagyok...
HARPER Amikor így késő este belépsz az ajtón, mindig olyan más az arcod. Mindig van valami... hideg és alattomos a tekintetemben. Még a tested is az ágyban, ahogy álmodban szuszogsz, még az is valahogy idegen. Félek tőled. Azt hiszed, csak te utálsz a szexet? En is utálok. De mennyire. Utálok veled, hu, de utálok, hála istennek, hogy már nem csináljuk. Mindig azt álmodom, hogy addig öklelsz, addig passzírozol, amíg széjjelszakad belül minden, és darabokra hullok. Mintha bosszút állnál. Nem kellett volna hozzád mennem. Tudtam, hogy... *(Nem fejezi be)* Ez bűn, és mindkettőnk elpusztít.
JOE Mindig észreveszem rajtad, ha beszédted a tablettáidat, mert olyankor vörös az arcod és izzadsz, és az igazat megvallva, gyakran azért nincs kedvem...
HARPER Mert...
JOE Hát mert nem vagy valami vonzó. Így nem.
HARPER Kérdeznem kell valamit.
JOE Akkor *kérdezz! Kérdezz!* Mi a francot akarsz...?
HARPER Homokos vagy? *(Szünet)* Az vagy? Ha most megpróbálsz itt hagyni, szépen visszateszem a vacsorádat a sütőbe, és úgy föltekertem, hogy az egész ház tele lesz füsttel, és az összes lakó megfullad. Bizony isten, megteszem. Es most válaszolj a kérdésre.
JOE Es mi van, ha...
Kis szünet

HARPER Akkor mondd el, légy szíves. Aztán majd meglátjuk.
JOE Nem. Nem vagyok. De nem értem, változtat ez valamin?

LOUIS A zsidók számára nem létezik semmiféle szöveges útmutató a túlvilági életre vonatkozóan, még annyi sem, hogy van-e egyáltalán. Nem gondolkodtam rajta túl sokat. En valahogy olyannak képzelem, mint egy véget nem érő esős márciusi csütörtök délutánt. Avar, nedves, langyos...
PRIOR Uuuuh. Nagyon buja.
LOUIS Nálunk nem az ítélet számít, hanem az ítékezés folyamata. Ezért nem lenne belőlem jó ügyvéd. A bíróságon csak az ítélet számít.
PRIOR Azért nem lenne belőled jó ügyvéd, mert túlfutott vagy, és szét-szórt.
LOUIS Elvont. Nem szétszórt. Épp most próbálok elmagyarázni a lényegét.
PRIOR Halljuk!
LOUIS Képzeld el egy bírót, ül a szobájában, előtte egy halom nyitott könyv, latolgat, mérlegeli a tényeket, felülemelkedik az olyan kategoriákon, mint jó és rossz. bűnös és ártatlan. Arról a bíróról beszéllek.

aki a szobájában töpreng, mindent körültekintően megfontol, nem arról, aki a pulpituson trónol kalapáccsal a kezében. A törvény megalkotása, érted? Nem a betöltése...

PRIOR A lényegre, drágám, a lényegre... *(Felül)*
LOUIS Egy ember életének teljessége - a maga bonyolultságában, az összes részletét összegyűjtve, elrendezve és alaposan megvizsgálva - ez számít a legvégén, nem az üdv vagy az átok pecsétje, amit valami hebehurgya döntés üt ránk, ami hagyja elfolyni a teljességet, a komplexitást; a mérleg serpenyőinek...
PRIOR Tetszik, amit mondasz. Hm. Tiszta buddhista szöveg... megnyugtatóan érthetetlen és hasznavehetetlen. Köszönet érte a halál-ra készülő nevében.
LOUIS Neked nem kell a halálra készülnöd.
PRIOR Nagyon nem jól haladnak a dolgok... Tényleg. Két új folt. Fáj a lábam. Az orvos azt mondja, fehérje van a vizeletemben, és az Isten tudja, az mit jelenthet, de nem volna szabad lennie benne. A seggem kicserepedett a hasmenéstől, és tegnap vért kakáltam.
LOUIS Ezt nagyon utálok. Miért nem mondd el, ha...
PRIOR Mert mindig főlhúzod magad rajta. Inkább megpróbállak kihagyni belőle. Könnyebb így...
LOUIS Kösz.
PRIOR Ha rosszabbodik, majd szólok.
LOUIS Ha az ember vért kakál, az szerintem elég rossz.
PRIOR Es most el is mondtam.
LOUIS En pedig próbálok felfogni.
PRIOR Beszélj még az igazságosságról.
LOUIS Mondom, próbálok felfogni.
PRIOR Brávó, Louis, megnyerted a Hónap Hőse címet.

Louis elsírja magát

Visszavonom. Nem vagy a Hónap Hőse. Ez így nem fog menni... Beszélj az igazságról.
LOUIS Nem fogsz meghalni.
PRIOR Az igazság...
LOUIS ... határtalan kiterjedés, zavarba ejtő végtelen. Az igazság: Isten. Prior?
PRIOR Hmmm?
LOUIS Szeretsz, ugye?
PRIOR Igen.
LOUIS Es mi lenne, ha elhagynálak? Örökre meggyűlölnél?
PRIOR *(homlokon csókolja Louist)* Igen.

JOE Imádkoznunk kéne, kémi Istent, hogy segítsen. Együtt kéne kérni...
HARPER Isten nem szól hozzám. Kénytelen vagyok az embereket rávenni, hogy szóba álljanak velem.
JOE Akkor is tovább kell kérned.
HARPER De elfelejtettem, mit akartam kérni. Ja igen, Isten, mondd meg, igaz-e, hogy a férjem...?
JOE Hagyd abba. Hagyd ezt abba, mert nem lesz jó vége. Mit változtat ez? Mélyen legbelül lehetek én akármilyen bűnös vagy undorító, ha minden létező energiámmal küzdök, hogy ezt elpusztítsam magamban. Mit akarsz még tőlem? Mit akarsz tőlem, Harper? Ennél is többet? Az isten szerelmére, hát már nem maradt semmi. Üres héj vagyok. Nincs semmi, amit elpusztíthatnék még. Úgy viselkedem, ahogy tudom, hogy viselkednem kell. Tisztességesen. Tartózkodóan. Istennek tetszően.
HARPER Ne, ezt ne, így ne, ez mormon szöveg, utálok ezt. Joe, mondd el, nekem mondd el...
JOE Csak azt tudom mondani, hogy én egy nagyon jó ember vagyok, aki nagyon sokat küzdött azért, hogy jó legyen, és te most mindent tönkre akarsz tenni. Tönkre akarsz tenni engem, de én nem fogom megengedni.

Szünet

HARPER Gyereket várok.
JOE Hazudsz.
HARPER Te hazudsz. Megszületik egy válium-narkós gyerek. Egy gyerek, aki nem álmodik, hanem hallucinál, aki hatalmas tükörszemekkel bámul majd ránk, és fogalma sem lesz róla, kik vagyunk.
Szünet

JOE Te tényleg...
HARPER Nem. Igen. Nem. Igen. Tűnj el innen. Most már mind a két tönknek van titka.

PRIOR Az egyik őszám hajóskapitány volt. Abból csinált pénzt, hogy bálnaszírt vitt Európába, és bevándorlókat hozott vissza, főleg íreket, jól összezsúfolva, jó sok pénzért fejenként. Az utolsó hajó, amellyel elindult, Új-Skócia partjainál viharba keveredett. Ő fenékre szállta hajójával együtt - Le Grand Geste -, de a legénysége beül-

letett hetven asszonyt és gyereket egyetlen mentőcsónakba, aztán amikor keményre fordult az idő, és úgy látták, hogy túl van terhelve a csónak, a legénység elkezdte fölkapdosni és a tengerbe hajigálni az embereket. Amíg csak vissza nem nyerte az egyensúlyát. Le-föl mászkáltak, lesték a csónak szélét, és amikor túl közel ért a víz színéhez, elkapták a legközelebbi utast és bedobták a vízbe. A csónak lyukas volt; hetven ember - mire megérkeztek Halifaxba, már csak kilencen voltak.

LOUIS Jézusom.

PRIOR Mostanában sokszor eszembe jut ez a történet. Emberek egy csónakban várnak rettegve, közben nagy böhöm marcona pasik elkapnak... vagy téged, vagy a melletted ült, és minden figyelmeztetés nélkül, épphogy csak annyi időd marad, hogy vegyél egy nagy levegőt, már ott találod magad a jeges, örvénylő sós vízben, a sötétségben... Tetszik a metafizikád, bébi. Ahogy fogy az idő, azt veszem észre, hogy kezd vonzani minden, ami függőben van, amiből hiányzik a vég - csak nekem úgy tűnik, így bármit megúszhatsz szárazon.

LOUIS Hogy érted ezt?

PRIOR Se ítélet, se bűn, se felelősség.

LOUIS Rólam beszélsz?

PRIOR Mindenkiről.

LOUIS Légy szíves, gyógyulj meg. Kérlek. Ne legyél még betegbb. Kérlek.

9. jelenet

Roy és háziorvosa, Henry. Henry rendelőjében

HENRY Senki nem tudja, mi okozza. És senki nem tudja, hogyan lehet gyógyítani. A legelfogadhatóbb teória szerint egy retrovírus, a HIV - az emberi immunrendszert támadó vírus - révén alakul ki. Jelenlétéről azok a hasznavehetetlen antitestek árulkodnak, amelyek akkor jelennek meg, ha ez a vírus bekerült a véráramba egy sérülésen vagy valamelyik testnyíláson keresztül. Az antitestek nem képesek megvédeni ellene a szervezetet. Hogy miért, azt nem tudjuk. A szervezet immunrendszere egyszerűen megszűnik működni. A szervezet néha még saját magát is megtámadja. Mindenesetre kiszolgáltatottá válik egész csomó borzalmas mikroba fertőzésének, ami ellen normális esetben védekezni tud. Mint például a Kaposi-szarkóma. Ezek a bőrelváltozások itt. Vagy a torkod. A mirigyduzzanatok. A feltételezések szerint ez a vírus még a vér-agyagátan is át tud hatolni és bekerülhet az agyba. Ami igazán nagy baj. És fogalmunk sincs róla, hogy mindez az ilyen legyengített immunrendszerű betegek hány százalékánál végzetes.

Szünet

ROY Ez igazán lenyűgöző, professzorom. De mi a szarnak meséled ezt nekem?

Szünet

HENRY Mert épp most vettem mintát az egyik sebből, amiről a szövet-tani vizsgálat valószínűleg ki fogja mutatni, hogy Kaposi-szarkóma. Plusz a jellegzetes mirigyduzzanatok a nyakadon, az ágyékodnál és a hónaljadban -- ez mind arra utaló jel. Azonkívül némi szájpénészt is találtam, és gombát két ujjadon, a köröm alatt. Úgyhogy ezért...

ROY Ez a betegség...

HENRY Szindróma.

ROY Tökmindegy. Leginkább a homoszexuálisokat és a kábítószereseket sújtja.

HENRY Leginkább. A hemofiliások is veszélyeztetettek.

ROY A homoszexuálisokat és a kábítószereseket. Akkor miért célozatsz arra, hogy én... (*Szünet*) Mire akarsz célozni, Henry? HENRY Roy...

ROY Nem vagyok kábítószeres.

HENRY Jaj, ne, Roy.

ROY Mi van, mi van, mi az, hogy jaj, ne, mit „Jaj, ne, Roy”? Talán azt hiszed, hogy narkós vagyok? Látsz valahol túnyomokat? HENRY Ez nevetséges.

ROY Mondd csak ki.

HENRY Mit mondjak ki?

ROY Mondd ki: „Roy Cohn, te...”

HENRY Roy.

ROY „Te...” Gyerünk, folytasd. De ne úgy, hogy „Roy Cohn, te a kábítószer rabja vagy.” „Roy Marcus Cohn, te...” Gyerünk, Henry, „H” betűvel kezdődik.

HENRY Ó, hát nem fogok itt...

ROY H-val, Henry, és nem „hemofiliás.” Na, gyerünk.

HENRY Mit művelsz, Roy?

ROY Nem, nem, mondd csak ki. Komolyan gondolom. Mondd ki: „Roy Cohn, te homoszexuális vagy.” (*Szünet*) És én attól a pillanattól

kezdve szisztematikusan porrá zúzom a reputációd, a praxisodát és a karrieredet egész New York államban, Henry, és nagyon jól tudod, hogy megtehetem.

Szünet

HENRY Roy, 1958 óta jársz hozzám. Azóta az arcplasztikádon kívül mindennel én kezeltelek, kezdve a szifiliszttől...

ROY Amit Dallasban kaptam egy kurvától,

HENRY Kezdve a szifiliszttől a karfiolszemölcsig. A végbeledben. Amit lehet, hogy Dallasban kaptál egy kurvától, de hogy nem nőnemű kurva volt, az biztos.

Szünet

ROY Akkor mondd ki.

HENRY Roy Cohn, te... Férfiakkal éltél nemi életet, nagyon-nagyon gyakran, Roy, és valamelyikük, vagy akár több is, nagyon megbetegített. A DS-ed van.

ROY AIDS-em. Az a te bajod, Henry, hogy belekapaszkodsz szavakba, címkékbe, amikből azt hiszed, hogy azt jelentik, amit jelenteni látszanak. AIDS. Homoszexuális. Buzi. Leszbikus. Azt hiszed, ezek olyan megnevezések, amelyekből az derül ki, hogy valaki kivel szokott lefeküdni, pedig ezekből nem az derül ki.

HENRY Nem?

ROY Nem. Mint minden címke ezek is egyes-egyedül arra utalnak: hogy az a valaki hol helyezkedik el a társadalmi rangsorban. Nem az elvekre utalnak, nem a szeuális izlésre, hanem valami sokkal egyszerűbbre: a kapcsolatrendszerre. Nem arra, hogy én kit baszok, vagy engem ki baszik, hanem arra, hogy ki veszi föl a telefont, ha tárcsázok, ki tartozik nekem szívességgel. Erre utalnak ezek a címkék. Na már most annak, aki ezt nem érti, én például homoszexuális vagyok, mert férfiakkal dugok. De ez nem igaz. A homoszexuálisok nem azok a férfiak, akik más férfiakkal fekszenek le. A homoszexuálisok azok, akik tizenöt év alatt sem képesek keresztülverni egy nyomorék kis diszkriminációellenes törvényt a városi tanácsnál. A homoszexuálisok azok, akik nem ismernek senkit, akiket nem ismer senki. Akiknek zéró a kapcsolatrendszerük. Szerinted én ilyen vagyok, Henry?

HENRY Nem.

ROY Nem. En tele vagyok kapcsolatokkal. Csak fölveszem ezt a telefont, bepötyögök tizenöt számot, és tudod, ki lesz öt percen belül a vonal másik végén, Henry?

HENRY Az elnök.

ROY Még jobb, Henry. A felesége.

HENRY Le vagyok nyűgözve.

ROY Nem akarlak lenyűgözni. Csak azt akarom, hogy megértsd. Ez nem álokoskodás. Es nem is képmutatás. Maga a realitás. Férfiakkal szoktam lefeküdni. De ellentétben majdnem mindenkivel, akire ez igaz, ér magammal viszem a Fehér Háza ba fiút, akivel kefélek, és Reagan elnök ránk mosolyog, és kezét fog velem. Mert azt, hogy mi vagyok mindenestül az határozza meg, hogy ki vagyok. Roy Cohn nem homoszexuális. Roy Cohn egy heteroszexuális férfi, Henry, aki férfiakkal baszik.

HENRY O. K., Roy.

ROY Na, és mi a diagnózisom. Henry?

HENRY AIDS-ed van, Roy.

ROY Nem, Henry, nem. AIDS-e a homoszexuálisoknak van. Nekem májrakom van.

Szünet

HENRY Hát, akármid van, Roy, kibaszottul súlyos, és egy árva petákok sem adnék az életedért. A Bethesdában végeznek valamiféle kísérleti kezelést, a várakozólista két évre előre tele van, és még én sem tudlak bepasszírozni. Úgyhogy vedd föl azt a telefont, pötyög be azt a tizenöt számot, és mondd meg a First Ladynek, hogy sürgősen szükség van egy ilyen kísérleti kezelésre a májrakod miatt, mert felőlem úgy hívod, ahogy akarod, Roy, de egy biztos: nagy baj van.

MÁSODIK FELVONÁS: IN VITRO

1985. december

1. jelenet

Este. Prior fekszik a hálószobában, a földön egyedül, sokkal rosszabul van

PRIOR Louis, Louis, ébredj föl! Louis!

Louis berohan

Azt hiszem, valami nagyon nagy baj van. Nem kapok levegőt... LOUIS (*kifelé indul*) Hívom a mentőt.

PRIOR Ne, várj, én...
LOUIS Mire várjak? Hülye vagy, baszd meg! Úristen, tűzforró vagy, tüzel a homlokod.
PRIOR Fáj, fáj...
LOUIS Hívok egy mentőt.
PRIOR Nem akarok kórházba menni, nem akarok kórházba menni, hadd feküdjek itt, hadd...
LOUIS Nem, nem, az istenért. Prior, állj föl...
PRIOR NE ÉRJ A LÁBAMHOZ!
LOUIS Ne kiabálj... Úristen, tiszta örület.
PRIOR Jobban leszek, ha fekszem egy kicsit, Lou, tényleg, hadd feküdjek itt egy kicsit...

Louis kimegy

Louis? NE! NE! Ne telefonálj! Bedugsz oda, és soha többé nem jöhetsz haza, kérlek, Louis, kérlek, kérlek, könyörgök, bébi, szépen kérlek... (Sikoltva) LOUIS!!!
LOUIS (kintről hisztérikusan) Befogod végre a pofád?
PRIOR (megpróbál föltápászkodni) Áááá. Ki kell... mennem a vécé-re. Várj. Várj, csak... Úristen. (Összetekálja magát)
LOUIS Prior? Rögtön itt leszel... Úristen!
PRIOR Ne haragudj, ne haragudj.
LOUIS Mi...? Mi tör...?
PRIOR Egy kis baleset.
LOUIS (odamegy hozzá) Ez vér.
PRIOR Lehet, hogy nem kéne hozzányúlnod... meg hozzám se... én... (Elájul)
LOUIS (halkan) Jaj, segítség, segítség. Úristen, úristen, úristen, segíts, nem bírom, én ezt nem bírom, nem bírom...

2. jelenet

Ugyanazon az éjszakán. Harper ül egyedül a sötét szobában, otthon, alig látszik. Joe belép, de nem gyújtja meg a villanyt

JOE Miért ücsörögsz a sötétben? Kapcsold föl a villanyt.
HARPER Nem. Megint hallottam azokat a zajokat a hálószobából. Volt benn valaki, tudom.
JOE Nem volt bent senki.
HARPER Lehet, hogy épp az ágyban, a takaró alatt egy késsel. Jajaj, istenem, Joe, én... ő... azt hiszem, el kell mennem. Attól félek, megint be fogok kattanni. Érted... érted, mire gondolok?
JOE Ne, kérlek, ne. Maradj. Rendbe hozhatjuk még. Folyton ezért imádkozom. En vagyok az oka, de rendbe tudom hozni. Neked is meg kell próbálnod. (Fölkapcsolja a villanyt).
HARPER (újra lekapcsolja). Amikor imádkozol, mit kérsz istentől? JOE Azt kérem, hogy zúzzon szét, törjön apró darabokra, és rakjon újra össze.
HARPER Ó. Ne. Ezt ne kérd.
JOE Gyerekkoromban volt egy könyvem bibliai történetekkel. Volt benne egy kép, amit naponta ötvenszer megnéztem: Jákob birkózik az angyallal. Nem valami jól emlékszem a történetre, meg hogy miért birkóznak - csak a képre. Jákob fiatal és nagyon erős. Az angyal... gyönyörű férfi, aranyszőke hajjal meg szárnyakkal persze. Még most is álmodom róla. Majd minden éjjel. En... én vagyok. Abban a harcban. Az angyal földöntúli lény, mindent belead, hát hogyan győzhetné le egy egyszerű ember, miféle küzdelem az ilyen? Igazságtalan. Ha vesztés, az azt jelenti, hogy lelked a porba hajítatik, a szíved kitépetik isten szívéből. De nem lehet nem veszíteni.
HARPER Te vagy az egyetlen az egész világon, az egyetlen, akit szeretek vagy valaha is szerettem. Es nagyon szeretlek. Nagyon-nagyon. Ez az, ami olyan szörnyen, kikezdetlenül valóságos. Képzeltetek én bármit, ezt semmi nem képes eltörölni. -
JOE Tényleg... tényleg gyereked lesz?
HARPER Meg kellett volna jönnie, de nem vérzek. Nem tudom. Tényleg. Es akkor sem lenne semmi. Es az is lehet, hogy csak azért nem vérzek, mert túl sok tablettát szedtem. Lehet, hogy egy nagy tablettát fogok megszülni. Ez új megvilágításba helyezné a gyógyszerfüggőséget, mi? Szerintem el kellene menned Washingtonba. Egyedül. Változtatni, ahogy te mondd.
JOE Nem foglak elhagyni, Harper.
HARPER Hát, lehet, hogy te nem. De én igen.

3. jelenet

Louis és egy nővér. Emily Prior kórházi szobájában, ugyanazon az éjszakán, amikor az első jelenet játszódik, de jóval később

EMILY Most már jobban leszel.
LOUIS Nem, nem leszel jobban.
EMILY Nem. En is azt hiszem. Beadtam neki valamit, amitől alszik egy napot.

LOUIS Mélyen?
EMILY Mintha a Jupiter körül keringene.
LOUIS Ott jó.
EMILY Bárhol jobb, mint itt. Maga az ő...?
LOUIS Igen, én vagyok az „ő...”
EMILY Kész pokol lehet ez magának.
LOUIS Az. Pokol. Túlvilág. Ami egyébként, Prior, távolról sem olyan, mint egy esős márciusi délután. Sokkal elevenebb, mint képzeltem. Az avar is az a ropogós, csikorgó fajta. Száraz, csipős levegő. Hosszú, pazar haldoklás, az ember érzi, ahogy megszakad a szíve.
EMILY Hát igen, érte mindannyiunknak megszakad a szíve. Kedves srácnak látszik. Aranyosnak.
LOUIS Igy nem az.
De igen az. Az volt. Mindegy.
EMILY Fura egy név. Prior Walter. Mintha azt mondaná az ember; „Az ez előtti Walter.” Walter elődje.
LOUIS Sok Walter-előd volt ez előtt a Walter előtt. A Walterek családfája visszanyúlik egész a Mayflowerig, és még azelőtte is, egészen addig, amikor a normannok meghódították Angliát. Mesélte, hogy a bayeux-i gobelinre is rá van hímezve egy Prior Walter.
EMILY Az valami nagyon gyönyörű dolog?
LOUIS Hát mindenesetre régi. Ami bizonyos körökben egyenlő azzal, hogy gyönyörű.
EMILY Az én köreimben nem. Hogy hívják azt a gobelint?
LOUIS Bayeux-i gobelinnek. Matild királyné hímezte.
EMILY Majd elmesélem anyámnak. Ő is hímez. Meg tudok őrlüni tőle.
LOUIS Terápia: leköti a kezét.
EMILY Lehet, hogy magának is ki kéne próbálnia.
LOUIS Matild mindig hímezett, amíg Hódító Vilmos háborúban volt. Több volt benne... mint hűség. Odaadás, áhítat. Várta a férjét, éveken át hímezett. Es ha összetörtén és legyőzve tért haza a király, ő még jobban szerette. Es ha megcsonkítva, elcsúfítva, borzalmas sebekkel borítva, betegen tért meg, ő még mindig szerette; a szánalom, a fájdalommal való osztozás csak még jobban és jobban erősítette a szerelmét, és soha, soha eszébe nem jutott volna fohászodni Istenhez, hogy Istenem, kérlek, hagyd őt meghalni, ha nem térhet vissza hozzám épen és egészségesen, ha nem képes normális ember életet élni... Ha a király meghalt volna, ővele együtt temette volna el a saját szívéét. Akkor velem meg mi a bűdös isten van? (Kís szűnet) Végigalussza az éjszakát?
EMILY Minimum.
LOUIS Elmegyek.
EMILY Hajnali két óra. Hova kell mennie hajnali...
LOUIS Tudom, hány óra. Sétálok egyet. Az éjszakai levegő jót tesz a...
Ki a parkba.
EMILY Vigyázzon magára.
LOUIS Ja. Veszélyes. Mondja meg neki, ha fölébred, és maga még itt van... köszönjön el tőle a nevemben, mondja meg neki, hogy el kellett mennem.

4. jelenet

Osztott szín: Joe és Roy egy elegáns bárban, ahová nem homoszexuálisok járnak. Louis és egy férfi Central Park sűrűjében. Joe és Roy egy asztalnál ül, a terem tényleg ki van világítva. Joe előtt, tányéron étel, de ő hozzá se nyúl. Roy időről időre átnyúl a villájával, és leemel egy falatot Joe tányéjáról. Roy rengeteget iszik, Joe egy kortyot sem. Louis és a Férfi egymást méregeti, hol közönyösen, hol érdeklődéssel

JOE Akkor kezdett el gyógyszert szedni, amikor elvetélt... Nem, már előtte is szedett valamennyit. Nem volt valami könnyű gyerekkora. Borzalmas lehetett neki otthon. Volt minden. Alkoholt, verést, azt hiszem. De erről nem mesél, ehelyett olyasmikről beszél, hogy... leszakad a mennybolt, meg férfiakról, akik a divány mögött bujkálnak késsel a kezükben. Szörnyek.
A mormonok. Mindenki azt hiszi, egy mormon családban ilyen nem fordulhat elő, mi nem viselkedhetünk így. Pedig dehogynem.
Es ez nem jelenti azt, hogy a mormonok képmutatók vagy kétszínűek volnának. Mindenki rettenetesen igyekszik felnőni Isten szigorú törvényeihez, amelyek nagyon... ööö.
ROY Szigorúak.
JOE Nem kellene, hogy ezzel untassalak.
ROY Ugyan. Kérlek. Ontsd csak ki a szívedet. Kérsz még egy... mi az, ásványvíz?
JOE Ha nem képesek megfelelni, az nagyon megviseli őket. Olyan erősen él mindannyiunkban a vágy, hogy jók legyenek, hogyha kudarcot vallanak, úgy érzik, rettenetesen távol vannak a jószágtól. Az riaszt a legjobban, hogy talán éppen azokat a vonásokat szeretem Harper-ben, amelyek a legtávolabb vannak a fénytől, az isteni szeretettől. Talán ezek vonzottak hozzá elsősorban, és lehet, hogy azért is erősítem benne pont ezeket a vonásokat, mert ez az, amire szükségem van.
ROY Miért lenne pont erre szükséged?

JOE Vannak bizonyos dolgok... Fogalmam sincs, mennyire ismerjük önmagunkat. Szóval, mi van, ha? Tudom, hogy azért vettem el, mert... mert szerettem, hogy mindig téved, hogy mindig valamit rosszul csinál, hogy képtelen olyan lenni, mint a többi. Salt Lake City-ben az ilyen rögtön kitűnik. Rajtam soha nem lehetett észrevenni semmit, de belül nagyon keményen küzdöttem. Hogy hihető legyen. ROY Hihető?

JOE Aha.

ROY Micsoda?

JOE Hogy derús vagyok és erős. Azok, akik nyílt szívvel szeretik Istent, akiknek a lelkét nem árnyékolják be sötét titkok és küzdelmek, azok derűsek; hogy milyen könnyű és magától értetődő számukra Isten szeretete, az meglátszik abból, hogy milyen erősek és boldogok. A szentéletek.

ROY De neked voltak titkaid? Titkos küzdelmeid...

JOE Szerettem volna én is a kiválasztottak, a boldogok táborába tartozni. Az ember úgy érzi, hogy oda kell tartoznia, és hogy mindazt, ami rossz bennünk, magunk választottuk, ami persze abszolút nem igaz. Mint ahogy itt van Harper depressziója is, ez a mélyes mély depresszió, hát ezt se ő maga választotta. Mégis van.

ROY De erről nem te tehetesz.

JOE Nem.

ROY Úgy mondd, mintha tehetnél.

JOE Felelős vagyok Harperért.

ROY Mert a feleséged.

JOE Azért. Meg mert szeretem.

ROY Akárhogy is. A feleséged. Úgyhogy vannak kötelezettségeid. Vele szemben. De magaddal szemben is.

JOE Washingtonban teljesen tönkremenne.

ROY Akkor hadd maradjon itt.

JOE Ha itthagynom, abba megy tönkre.

ROY Akkor vidd magaddal Washingtonba.

JOE Nem vállalhatom el, Roy. Szüksége van rám.

ROY Ide hallgass, Joe. En vagyok a céhben a legjobb válóperes ügyvéd.

Kis szünet

JOE Washington nem várhat?

ROY Tedd azt, amit tenned kell, Joe. Amit *neked* kell tenned. *Neked*. Hagyd, hadd menjen az ő élete, amerre menni akar. Mindketőtöknek jobb lesz. Legalább egyikőtök érje el, amit akar.

FÉRFI Mit akarsz?

LOUIS Hogy megbassz, keményen, hogy bánts, hogy vérezzek.

FÉRFI En is azt akarom.

LOUIS Igen?

FÉRFI Bántani akarlak.

LOUIS Basszál meg.

FÉRFI Igen?

LOUIS Keményen.

FÉRFI Igen? Rossz fiú voltál?

Szünet

LOUIS (*halkan elneveti magát*) Nagyon rossz. Nagyon rossz.

FÉRFI Büntetésre vágysz, fiú?

LOUIS Igen.

FÉRFI Igen, micsoda?

Kis szünet

LOUIS Én, öö...

FÉRFI Igen, *micsoda*, fiú?

LOUIS Ja. Igen, uram.

FÉRFI Vigyél haza, fiú.

LOUIS Nem, azt nem lehet.

FÉRFI Nem, micsoda?

LOUIS Nem, uram, azt nem lehet, én...

Nem egyedül lakom, uram.

FÉRFI Es a barátnőd tudja, hogy ma éjjel egy férfival vagy itt, fiú?

LOUIS Nem, uram, a barátom...

Nem, nem tudja.

FÉRFI Tudja a szeretőd, hogy...

LOUIS Váltunk témát, O. K.? Magához nem mehetünk?

FÉRFI A szüleimnél lakom.

LOUIS Ó.

ROY Mindenki, aki viszi valamire ebben a világban, Joe, azért viszi valamire, mert valaki, egy idősebb, befolyásos valaki fölkarolja. Az életben a legdrágább kincs szerintem, ha az ember képes jó fia lenni valakinek. Benned megvan ez a képesség, Joe. Nekem is volt egy csomó apám, az egész életemet nekik köszönhetem, befolyásos,

nagyon befolyásos emberek. Joe McCarthy elsősorban. Becsülni azért becsült, mert jó ügyvéd vagyok, de azért szeretett, mert jó fiú voltam és vagyok. Nehéz ember volt, zárkózott és gyanakvó, én viszont előhoztam belőle valamiféle gyengédséget. Képes lett volna meghalni értem. En is érte. Zavarba hozlak?

JOE En nem jöttem ki jól az apámmal.

ROY Hát van ez így néha. Akkor az embernek új apákat, pótapákat kell keresnie. Az apa-fiú kapcsolatnak központi jelentősége van az életben. A nő szerepe a szülés, a kezdet, de az apa a folyamatosság. A fiú apjának ajánlja az életét, mint valami hajót, amely továbbviszi apja álmait. El még az apád?

JOE Meghalt.

ROY Es... nehéz volt vele?

JOE Katona volt. Nagyon rideg tudott lenni. És igazságtalan.

ROY De szeretett.

JOE Nem tudom.

ROY De igen, Joe, szeretett. Én tudom. Az apai szeretetnek néha nagyon-nagyon könyörtelennek, igazságtalannak, sőt, ridegnek kell lennie, hogy a fiú megerősödve nőhessen föl ebben a világban. Ez a világ nem jó.

FÉRFI Itt jó lesz.

LOUIS En... Gumi van?

FÉRFI Nem használok gumit.

LOUIS Pedig kéne. Tessék.

FÉRFI Nem használok.

LOUIS Akkor felejtésük el. (*Indulni készül*)

FÉRFI Ne. Várj. Húzd föl nekem, fiú.

LOUIS Felejtésük el. Vissza kell mennem. Haza. !Kezdek begolyózni.

FÉRFI Ne csinálj már, nem fogja megtudni.

LOUIS Hideg van. Túl hideg.

FÉRFI Soha sincs túl hideg. Hadd melegítsek föl. Na, kérlek.

Elkezdenek dugni

Engedd el magad.

LOUIS (*kicsit elneveti magát*) Az nem fog összejönni.

FÉRFI Ez...

LOUIS Mi van?

FÉRFI Azt hiszem, elszakadt. A gumi. Akarod, hogy kijöjjen? Kihúzzam? Kijöjjen?

Szünet

LOUIS Folytasd. Nem, nem. Gyerünk. Ereszd belém. Nem érdekel. Nem érdekel.

Szünet, *aztán a férfi „kijön”*

FÉRFI Öö... figyelj, bocs, de azt hiszem, most inkább mennék.

LOUIS Ja. Csókolgattam a mamit és a papit.

A Férfi lekever *neki egyet*

Auu!

Egymásra merednek

Viccnek szántam.

A Férfi kimegy

ROY Mióta is ismerjük egymást?

JOE 1980 óta.

ROY Igy van. Elég régóta. Közel érezlek magamhoz, Joe. Jó tanácsokat szoktam neked adni?

JOE Hihetetlen jó barát voltál mindig, Roy, én...

ROY Azt akarom, hogy összetartsunk. Mintha egy család lennénk. Familia, ahogy olasz barátaim mondják. Nekem nagyon fontos, hogy segítsenek, ahogy nekem is segítettek annak idején...

JOE Gyakorlatilag mindent neked köszönhetek, Roy.

ROY Meg fogok halni, Joe. Rák.

JOE Üristen.

ROY Várj. Hadd fejezzem be. Még kevesen tudják, és neked is csak azért mondtam el, mert... Nem félek a haláltól. Mit hozhat a halál, amivel még ne találkoztam volna? Leéltem az életet: az életnél nincs rosszabb. Hígy nekem, én filozófus vagyok. Meg kell tenned, Joe. Kell, kell, kell, kell. A szeretet: csapda. A felelősségérzet: csapda. Mint apa a fiának mondom: az élet tele van szörnyűségekkel, senki nem ússza meg, senki. Bármilyen sűjt, bármilyen sanyargat, fenyeget, ne félj. Az emberek mind félnek; ne félj kiállni a zord szélbe csúszpon. Legalább azt az egyet tanuld meg, mire vagy képes, ez a legfontosabb, és ne hagyd, hogy bármi az utadba álljon.

5. jelenet

Priorkórházi szobája. Prior és Belize. Több nap eltelt, amióta Priort behozták. Prior nagyon beteg, de valamivel jobban van, mint korábban. Belize épp most érkezett

PRIOR Mademoiselle.

BELIZE Ma chère bichette.

PRIOR Stella.

BELIZE Stella mint csillag. Na, lássuk csak. *(Jól szemügyre veszi Priort)* Jó szarul, nézel ki, bizony, nagyon szarul csillagom, comme la merde!

PRIOR Merci.

BELIZE *(kis műanyag fiolákat vesz elő a táskájából, odaadja őket Prior-nak)* Csak semmi csüggedelem. Belle Reeve. Figyu! Csodaszer!

PRIOR *(kinyitja az egyik tégelyt, beleszagol)* Fúúú. Micsoda fos ez?

BELIZE Gőzöm sincs. Most szépen belemasszírozzuk hervadt kis testedbe, aztán meglátjuk, hogy hat.

PRIOR Ez nem rendes gyógyszer, ezek a tégelyek...

BELIZE Voodoo krém. Innen a sarki gyógyfüvestől.

PRIOR Es te vagy szakképzett ápoló!

BELIZE *(beleszagol)* Méhviasz és pacsuli. Főlhígítva egy kis szárvíz-zel. Belezárva mindenféle gyógyító szelek meg valami kubai néger boszorka üdvözlete Miamiól.

PRIOR Vidd innen ezt a kakát, nekem gyenge az immunrendszerem.

BELIZE Egészségügyi dolgozó vagyok. *Tudom*, mit csinálók. PRIOR Szörnyű büdös. Louistól semmi?

Szünet; Belize finoman masszírozni kezdi Priort

Elment.

BELIZE Vissza fog jönni. Ismerem ezt a típust. Szereti, ha idegeskedik a kislány.

PRIOR De már...

Szünet

BELIZE *(megpróbálja felélnékelni az emlékezetét)* Mennyi ideje?

PRIOR Nem emlékszem.

BELIZE Mióta vagy bent?

PRIOR *(hirtelen nagyon izgatott lesz)* Nem emlékszem. Szarok bele. Louist akarom. A rohadt pasimat akarom, hol a picsába' van? Meg fogok halni, meg fogok halni, hol van Louis?

BELIZE Sssss, sss...

PRIOR Nagyon furcsa szerez a gyógyszer. Először is tök labilis lesz tőle az ember lelkileg.

BELIZE Egy-két tablettát félretehennél nekem.

PRIOR Nem, ebből nem, ce n'est pas pour le joyeux Noël et la bonne année, ez valami súlyosan mérgező vegyi szer, ma pauvre bichette. Es nem csak kába lesz tőle az ember. Hallok is mindenféleképpen. Hangokat.

BELIZE Hangokat.

PRIOR Egy hangot.

BELIZE Es mit mond?

Szünet

PRIOR Azt nem árulhatom el.

BELIZE Erről jobb, ha beszámolsz az orvosnak. Vagy én mondom el neki.

PRIOR Ne, ne mondd meg neki. Légyszi. Szükségem van erre a hangra. Olyan gyönyörű. Ez az egyetlen, ami életben tart. Nincs kedvem mindenféle sarlátanokkal beszélni róla. Es tudod, mi van? Amikor meghallom, föláll a tőköm.

BELIZE Húha.

PRIOR Comme ça. *(Kezével demonstrálja)* Pedig tudod, hogy elég lassú srác vagyok.

BELIZE Belesajdul az állkapcsom is az emlékébe.

PRIOR És te megtagadnád tőlem ezt a kis vigaszt? Beköpnél Florence Nightingale rohamosztagosainak?

BELIZE Távol álljon tőlem ez a szándék, ma bébé.

PRIOR Azonnal kicserélnék a gyógyszeremet, csak hogy tönkretegyék ezt a kis élvezetet.

BELIZE Bízhatok bennem, elszólás elfelejtve.

PRIOR Je t'adore ma belle Nègre.

BELIZE Ez ez egész hülye csajos дума politikai szempontból helytelen, hallod. Abba kellett volna hagynunk, amikor leszoktunk az átöltözésről.

PRIOR Beteg vagyok, és ha attól jobban érzem magam, akkor olyat teszek, ami politikai szempontból helytelen. Úgy beszélsz, mintha csak Lout hallanám. *(Kis szünet)* Legalább az az elégtételeim megvan, hogy tudom, hogy győtrődik valahol. Mindig szerettem, ahogy győtri magát. Figyeltem, ahogy bedugja a fejét a seggébe, és képes hosszasan rágni a saját szarát valami piszlicsáré kis morális kérdé-

sen - ennél nagyobb szám az egész városban nincs. De anyám rég figyelmeztetett: aki nagyon belemerül a kis dolgokba...

BELIZE Az hanyatt-homlok rohan a vécére, ha nagy dologról van szó! PRIOR Anyám figyelmeztetett.

BELIZE Es jönnek a nagy dolgok.

PRIOR De nem hallgattam rá.

BELIZE Nem bizony. *(Hepburnt utánozva)* A férfiak mind szörnyetgegek.

PRIOR *(ő is Hepburnt utánozva)* Még hozzá a legeslegalantasabbak.

BELIZE Mennem kell. Ha egész magányos életemet azzal akarnám tölteni, hogy holmi fehéreket gondozzak, fölkopna az állam.

PRIOR Te kis mártír!

BELIZE Bármí történik, bébi, én itt vagyok neked.

PRIOR Je t'aime.

BELIZE Je t'aime. Belém ne habarodj, kislány. Van énnekem elég habarodott hercegnőm egy egész életre. Sőt kettőre. Tessék engem békén hagyni.

PRIOR Megigérem.

BELIZE *(hozzáér Priorhoz; gyengéden)* Uuu.

PRIOR Bizony uuu.

BELIZE Miért pont téged kellett kilőniük?... És tessék többet enni, kislány, mert tényleg nagyon szarul nézel ki. *(Kimegy)*

PRIOR *(egy csópp várakozás után)* Elment. Itt vagy még...?

HANG Nem maradhatok tovább. Visszajövök majd.

PRIOR Te is olyanokat mondasz, hogy „gyere velem a másik part-ra...”?

HANG Nem, én nem huhogó bagoly vagyok, hanem hírnök...

PRIOR Gyönyörű a hangod, úgy szól, mint... egy brácsa, mint egy tökéletesen hangolt, feszes húr, tisztán, harmonikusan; az igazság... Maradj velem.

HANG Most nem. Hamarosan visszajövök, akkor fölfedem magam előtted: tündökletes vagyok, tündökletes a lelkem, az arcom, az üzenet, amit hozok. Készülnöd kell.

PRIOR Mire? Nem akarok meg...

HANG Nem a halálra, nem. Csodás munkába fogunk, egy elferdült épülethez önt függesztünk, és visszaegyenesítjük, egy nagy hazugságot megsemmisítünk, egy hatalmas hibát kijavítunk az Igazság mérőléccével, pallosával és seprűjével!

PRIOR Miről beszélsz, én...?

HANG Úton vagyok feléd, ha majd megjelenek neked, Munkánk kezdetét veszi

Készülj a levegő szétválasztására,

A lélegzetre, a fölfelé suhanásra

Dicsőség a...

6. jelenet

Martin, Roy és Joe egy elegáns manhattani étteremben

MARTIN Forradalom zajlik Washingtonban, Joe. Megváltozott a stratégiánk, és végre van igazi vezérünk is. Ők ugyan visszaszerezték a szenátust, de a bíróságok a mi kezünkben vannak. A kilencvenes évekre a Legfelsőbb Bíróságon kökeményen ami embereink ülnek, a szövetségi törvényszék pedig... Republikánus bírák, mint az újtjelzők, mindenfelé, ameddig a szem ellát. Jóvá kell hagyni egy rendeletet? Átküldeni a bíróságra. Hoppá! Egy újtjelző. És csak azt nem verünk keresztül, amit nem akarunk. Rendbe vágunk mindent: abortusz, védelmi rendszer, Közép-Amerika, a család védelme, vállalkozásélénkítő légkör. 2000-ig máris biztosítottuk a Fehér Házat. Sőt tovább. Folyamatos opció az Ovális Irodára? Nem lehetetlen. '92-re visszaszerezzük a Szenátust is, és tíz éven belül a déliek nekünk szavazzák a Házat. Végleg leáldozott a liberalizmus napja. A New Deal-szocializmus napja. Az ipso facio szekuláris humanizmus napja. Beköszöntött az igaz, hiteles *amerikai* személyiség hajnala. Amelynek prototípusa Ronald Wilson Reagan.

JOE Ez gyönyörűen hangzik, Mr. Heller.

MARTIN Martin. És mindennek a sarokpontja az Igazságügy-minisztérium. Főleg, amióta Ed Meese vette át. Ő nem híve a jogi csúrcsavaroknak. Zsaru. Hekus. Engem Teddy Rooseveltre emlékeztet.

JOE Alig várom, hogy megismerhessem.

MARTIN Sajnos, Joe, ő már hatvan éve halott!

Kis kínos csend, Joe nem válaszol

Mármint Teddy Roosevelt. Azt mondtad, alig várod, hogy... Poén volt.

ROY *(mosolyog, de gonoszodva)* Jaj, most már pofa be, Martin. *(Joe-hoz)* Mr. Heller az egyik legnagyobb hatalmasság Washingtonban, Joe, annak az embernek a jobbján ül, aki a Nagyember jobbján ül. Es én mégis mondhatom neki, hogy pofa be, és ő nem húzza föl az orrát. Ez a baráti hűség. Ööö... Martin?

MARTIN Tessék, Roy?

ROY Dörzsöld meg a hátam.

MARTIN Roy...

ROY De, tényleg, van ott egy érzékeny pont. Most már folyton jönnek ezek az... Dörzsöld meg, kedves, tegyél meg nekem ennyit.

Martin masszírozni kezdi Roy hátát. Mind a ketten Joe-t figyelik

ROY (*Joe-nak*) Bajtársiasság. Mit gondolsz, hogy a francba tudta volna különben egy maréknyi bolsevik Szentpétervárt egyetlen délután leforgása alatt Leningráddá változtatni? Ehhez aztán Istennek kurvára nem volt semmi köze, az tuti. *Bajtársiasság*, igaz, Martin?

MARTIN Ez az ember itt, Joe, az Igazság Szentje.

JOE Tudom, Mr. Heller, én...

ROY Látod, Martin, erről beszéltem. Különleges fiú ez, nem igaz?

MARTIN Ne hozd zavarba, Roy.

ROY Tisztesleges, komoly, talpraesett! És állítom, hogy az ereje fölér másik tízével, mert szíve a legmélyéig tiszta! És igazi, százszázalékos *Roy-boy*.

MARTIN Lendületben vagyunk, Joe. Lendületben vagyunk.

JOE Mr. Heller, én...

MARTIN (*befejezi a masszírozást*) Nem várhatunk tovább a válaszra.

Rövid szünet

JOE Ó. Hát, öö...

ROY Joe házasember, Martin.

MARTIN Aha.

ROY Felesége van. És az asszony nem akar Washingtonba menni, úgyhogy Joe sem mehet. És mi hoppon maradunk. Láttunk már ilyet eleget, igaz? Ilyen nős férfit.

MARTIN Bizony. Ovakodni kell tőlük.

JOE De tényleg nem tudok erről vitatkozni, ha...

MARTIN Akkor ne vitatkozz. Mondj igent, Joe.

ROY Most rögtön.

MARTIN Mondd azt, hogy igen, rendben van.

ROY Most rögtön. Most. Addig visszatartom a levegőt, amíg ki nem mondod. Bele fogok kékülöni... Na, a kurva életbe!

MARTIN Nyugodj meg, Roy, ez nem...

ROY A picsába! (*Elővesz a zakója zsebéből egy levelet, odaadja Joe-nak*) Olvasd. Ma érkezett.

JOE (elolvassa az első bekezdést, aztán föl néz) Roy, ez... ez szörnyű, Roy.

ROY Nekem mondod? Az ügyvédi kamarától jött, Martin. Ki akarnak záratni.

MARTIN Szűzanyám!

JOE De miért?

ROY Miért, Martin?

MARTIN Bosszúból.

ROY Ez az egész testület! A kis hülye szabályaival. Csak mert én nem ismerek szabályokat. Csak mert én a törvényt nem elavult diktátumok önkényes és élettelen gyűjteményének tekintem: imígyen kell, imígyen pediglen tilos; mert én tudom, hogy a jog rugalmas, hajlékony, lélegző, verejtékező... *szerv*, mert, mert...

MARTIN Mert kölcsönként félmilliót az egyik kliensétől.

ROY Jó, hát az is.

MARTIN Es elfelejtette *visszafizetni*.

JOE Roy, ez... Te kölcsönt vettél föl egy ügyféltől?

ROY Szörnyen szégyellem magam.

Kis szünet

JOE Roy, jól tudod, mennyire becsüllek. Úgy értem, tudom, hogy vannak szokatlan módszereid, de biztos vagyok benne, hogy csak azt titted, amiről abban a pillanatban azt gondoltad, hogy tenned kell. Es hiszem, hogy...

ROY Csak semmi szírup. Le fogom tagadni, hogy kölcsön volt. A nőnek nincs papírja róla. Szart se tud bebizonyítani.

Kis szünet; Martin az étlapba merül

JOE (*visszaadja a levelet*) Igazán méltányolom, hogy ezt elmondtad nekem, és minden tőlem telhetőt meg fogok tenni, hogy segítsek.

ROY (*főlemeli a kezét, aztán nyomatékkal*) Megmondom én, mit tehetsz.

Eljárást fognak indítani ellenem, Joe, és abban a bizottságban nem az én kasztombeliek lesznek. Az a bizottság, amelyik a kizárásokat tárgyalja, finom értelmiségi elit ügyvéd urakból áll, akik golfozni járnak. En szálka vagyok a szemükben, ezeknek az embereknek a szemében én csak... mi is vagyok, Martin? Valami szemét kis zsidó mit-ugrász?

MARTIN Ó, hát odáig azért nem mennék, hogy...

ROY Ó, hát én igen.

Nagyon előkelő jogász urak ezek a bizottságbeli urak, nagy, elegáns részvénytársaságokat képviselnek, bonyolult ügyekkel foglalkoznak. Kartellelles törvény. Deregláció. Környezetszennyezés. Az

ilyen bonyolult ügyekhez úgy kell nekik az Igazságügy-minisztérium együttműködési készsége, mint a virágoknak a napfény. Szerinted pontosan írtam le a helyzetet, Martin?

MARTIN En egy szót sem hallottam az egészszövből, Roy. Én itt sem vagyok.

ROY Nem, persze, hogy nem.

A nap éltető fénye nélkül, Joe, az ilyen ügyek, és velük az előkelő ügyvéd urak, akik képviselik őket, elhervadnak és végük. Egy jó barát, aki megfelelő helyen van - mondjuk, a minisztériumban - el tudja fogni előlük a napot. Sötét árnyékot vethet rájuk a kedvemért. Hogy vacogjon a foguk a hidegben. Ha túl messzire mennének. Ettől félni fognak.

Szünet

JOE Nem értem, miről beszélsz, Roy.

ROY De érted.

Szünet

JOE Csak nem azt akarod kérni tőlem, hogy...

ROY Ssss. Csöndesebben.

JOE (*lélegzetvételnél szünet; aztán*) Még ha elfogadnám is az állást, törvénytelen volna beavatkoznom a vizsgálat menetébe. Ez erkölcstelenség. Nem. Nem tehetem.

ROY Erkölcstelenség.... Megbocsátánál, Martin?

MARTIN Mit?

ROY Sétálj egyet, Martin. De tényleg.

Martin kimegy

Erkölcstelenség. Meg akarsz szégyeníteni a barátom előtt?

JOE Hát, ha egyszer erkölcstelenség, akkor én nem tudom...

ROY Hát, apám, te aztán tényleg nem vagy piskóta. Hol a francba' vagyunk, mit gondolsz, vasárnapi iskolában?

JOE Nem, Roy, de ez...

ROY De ez... de ez, ez kavargó gyomoredv, enzimek és savak, belek, az ám: bélműködés és vérvörös hús -- ez büzlik, ez *politika*, Joe, küzdelem az életben maradásért. Es te azt gondolod, hogy... Azt hiszed, hogy te... Mi vagy te? Fölötte állsz ezeknek a dolgoknak? Az életben maradás fölött, az élet fölött mi van? A halál! Fönt, a felhők között. . A Földön élsz, az isten verjen meg! Vedd már észre, és maradj is a Földön.

Beteg vagyok. Megszagolták, hogy gyenge vagyok. Vért akarnak látni. Kell, hogy legyen valakim a minisztériumban. A minisztériumból meg tudsz védeni.

JOE És Mr. Heller miért nem tud...?

ROY Gondolkozz felnőtt módra, Joe. Az államapparátust ebbe nem lehet belekeverni.

JOE De hát én is az államapparátushoz tartoznék. Pont ugyanúgy, mint ő.

ROY Nem pont ugyanúgy. Martin Ed embere. Ed pedig Reagan embere. Úgyhogy Martin Reagan embere. Te pedig azén emberem vagy. (*Kis szünet; főlemeli a levelet*) Ez pedig soha nem fog megtörténni. Megértetted? (*Széttépi a levelet*) En ügyvéd leszek, Joseph, ügyvéd, szárfaszú kibaszott ügyvéd, a kamara bejegyzett tagja, ahogy az apán volt, a legeslegutolsó rohadt pillanatig ezen a Földön, Joseph, amíg meg nem döglök.

Martin visszatér

Ah, visszajött Martin. MARTIN

Akkor megegyeztünk? ROY

Joe?

Rövid szünet

JOE Én... öö... Még meggondolom. Kérlek, csak még egy napot.

MARTIN A félelem, hogy mi jön majd a tett után, az nehezíti meg általában a tettet.

ROY Amen.

MARTIN De az ember többnyire képes együtt élni a következményekkel.

7. jelenet

A brooklyni Legfelsőbb Bíróság épülete előtti gránitlépcsőn. Hideg van, de süt a nap. Hot dog-árus kiskocsi. Louis elnyújt kabátban a lép-csön ül, és elmerengve majszol egy hot dogot. Joe három hot doggal és egy dobozos Coca-Colával érkezik

JOE Szabad ide...

LOUIS Persze. Ja. Őrület ez a hideg napsütés.

JOE (*leül*) Ki kell használni. Hogy van a barátja?
LOUIS Az én...? Ja. Rosszabbul. A barátom egyre rosszabbul van.
JOE Sajnálom.
LOUIS Aha. Ja. Kösz, hogy megkérdezte. Nagyon kedves. Maga nagyon kedves. Képtelen vagyok elhinni, hogy Reaganre szavazott.
JOE Remélem, rendbe jön.
LOUIS Reagan?
JOE A barátja.
LOUIS Nem fog. És Reagan sem.
JOE Hagyjuk a politikát, O. K.?
LOUIS (*rábök Joe „ebédjére”*) Maga *hármát* megeszik ebből?
JOE Hát... én... éhes vagyok.
LOUIS Pedig nagyon ártalmas. Tele van patkányszőrrel meg svábbogárral, meg fűrészporrrel, meg ilyen szarokkal.
JOE Fúj.
LOUIS Es... öö... van még benne... irídium, azt hiszem. Valami mérgező.
JOE Maga is ezt eszi.
LOUIS Ja. Az igaz, a formája miatt. Nem tudok ellenállni neki; plusz én direkt *megpróbálok* kinyiffantani magam. De magának milyen mentsége van?
JOE Nincs mentségem. Csak gyomorkeserűm.

Joe elővesz egy palack *Pepto-Bismolt* és *kinyitja*. *Louis hangosan megorzong*

Jó, jó, tudom, de aztán leöblítem egy kólával.

Meg is teszi, Louis hányingert imitál

Maga *mindig* ilyen?

LOUIS Nagyon aggódom mostanában a gyerekeiért.

JOE Kinek a gyerekeiért?

LOUIS Reagan gyerekeiért. Maureenért, Mike-ért meg a kis árváért, Pattiért, meg ifjabb Ron Reagan kisasszonyért, aki - elnézést a kifejezésért - bizony, heteroszexuális.

JOE Az ifjabb Ron Reagan... Nem volna szabad ilyeneket feltételezni másokról. Honnan tudja? Róla? Hogy kiféle-miféle? Nem tudhatja.

LOUIS (*affektálva*) Hát, kedvesem, az én faszomat még nem szopta le,
de...

JOE Ide figyeljen, ha ilyen közönséges hangnemben akar...

LOU Nem, nem, de tényleg, szóval... Milyen lehet a Zeitgeist gyerekének lenni? Ha az embernek Amerika Jószeleme az apja? Nem igazi család ez, a Reagané, olvastam én a People magazinban, nincs közöttük igazi kapcsolat, se szeretet, még csak nem is beszélnek egymással soha, csak a titkáraikon keresztül érintkeznek. Hát milyen is lehet Reagan gyerekének lenni? A kutató elme kíváncsi az ilyesmire.

JOE Nem vehet mindent készpénznek, amit...

LOUIS Bár... Azt hiszem, mindannyian tudjuk, milyen is az. Manapság. Nincsenek kapcsolatok, Nincs felelősségérzet. Mindannyian belezuhanunk abba a szakadékba, ami elválasztja azt, amivel magunknak tartozunk... attól, amivel a szeretetnek tartozunk.

Kis szünet

JOE Maga... Bármit szeretne tenni vagy kimondani, nem érdekli semmi, se morál, se érvek, se lelkifurdalás, mégis kimondja vagy megteszi?

LOUIS Megteszem? Micsodát?

JOE Azt a valamit. Akármit. Akármit, amihez kedve támad.

LOUIS Valamit mondani akar ezzel?

Kis szünet, szexuális feszültség. Farkasszemet néznek

JOE (elkapja a tekintetét) Nem. Csak úgy vettem észre, hogy maga...

LOUIS Impulzív vagyok.

JOE Igen, úgy értem, rémisztő lehet; maga...

LOUIS (*vállat von*) Szabad ország. A bátrak hazája. Mondja nyugodtan, hogy felelőtlen vagyok.

JOE Ez valahogy olyan ijesztő.

LOUIS Ja. Hát igen. A szabadság az. És szívtelen.

JOE Ó, maga nem szívtelen.

LOUIS Azt nem tudhatja. Fejezze be a virslijét. (*Megpaskolja Joe combját, indulni készül*)

JOE Ööö...

Louis visszafordul, Joe gondolkozik, mit mondhatna

Tegnap ugyan vasárnap volt, de én mostanában elég szétszórt vagyok, és azt hittem, hogy hétfő van. Ugyhogy eljöttem ide, mondván, megyek dolgozni. Es az egész épület üres volt. Es először nem jöttem rá, hogy miért, egy pillanatra irtozatosan... megrémültem, és rögtön átcikázott az agyamon, hogy kihalt az egész épület, üres a bíróság, megszűnt. Örökre. Hogy akik viszik ezt az egészséget, megunták és itt hagyták.

LOUIS (*főlnéz az épületre*) Hátborzongató.

JOE Hát igen. Az is. Majdnem fölsikoltottam. Nem azért, mert olyan hátborzongató volt, hanem mert olyan megnyugtatóan szilárdnak éreztem ezt az ürességet. Es... szóval... kellemesnek. A... boldogság sikolya lett volna. Es elgondolkoztam rajta, milyen volna... ha egyik napról a másikra minden, ami valamire kötelez - a törvény, a szeretet, minden - szépen eltűnne. Szabadság.

Rémisztő volna. Igen. Szörnyű, és... nagyszerű. Levedleni a bőrödöt, minden régi bőrödöt, egyiket a másik után, aztán kisétálni, kötöttségek nélkül, a reggelbe. (*Kis szünet után főlnéz az épületre*) Nem tudok ma bemenni ide.

LOUIS Akkor ne menjen.

JOE Nem tudok bemenni, szükségem van... (*Gondolkozik, mire is van szüksége. Iszik egy korty Pepto-Bismolt*) Képtelen vagyok tovább így folytatni. Szükségem van... valami változásra; az kéne, hogy...

LOUIS (*nem feltétlenül felhívás keringőre, csak nem akar egyedül lenni*) Társra nincs szüksége? Bármire?

Szünet, Joe Louisra néz, aztán megijed, elfordítja a fejét; Louis megvonja a vállát

Néha akarni kell megszegni a törvényt, még akkor is, ha ez halálra rémiti az embert. Érti, mire gondolok?

Újabb rövid szünet

JOE Igen.

LOUIS Elköltöztem. Elköltöztem a... Nem aludtam valami jól.

JOE En sem.

LOUIS (*odalép Joe-hoz, megnyálazza a zsebkezdőjét, és odanyomkodja Joe szájához*) Saválló. (*Az épületre bökö*) Lehet, hogy a bíróságot nem is hívják össze. Soha többet. Lehet, hogy szabadok vagyunk. Es tehetünk, amit akarunk. Az új reggel gyermekei, bűnös lelkek. Önök és kapzsi és szeretetlenek és vakok. Reagan gyermekei. Rettegsz. En is. Mindenki a szabadság földjére ért. Isten segítse meg mindannyiunkat.

8. jelenet

Joe egy nyilvános fürkéből hívja anyját, Hannah-t Salt Lake City-beli otthonában. Késő éjszaka

JOE Anya?

HANNAH Joe?

JOE Szia.

HANNAH Utcáról hívsz. Hajnali négy lehet. Mi történt?

JOE Semmi, semmi, csak...

HANNAH Harperrel van valami. Harper...? Joe? Joe?

JOE Igen, helló. Nem. Harper jól van. Hát, nem... nincs is jól. Hogy vagy, anya?

HANNAH Mi történt?

JOE Csak beszélni szerettem volna veled. Csak, ööö, szerettem volna rajtad kipróbálni valamit.

HANNAH Joe, ugye nem... Joe, te ittál?

JOE Igenis, asszonyom. Részeg vagyok.

HANNAH Nem ismerek rád. Ez nem te vagy.

JOE Nem. Vagyis, ki tudja.

HANNAH Mit keresel az utcán hajnali négykor? Abban az örült városban. Ez veszélyes.

JOE Igazság szerint, anya, nem is az utcán vagyok. Itt vagyok a parkban, a csónakház közelében.

HANNAH Milyen parkban?

JOE A Central Parkban.

HANNAH A CENTRAL PARKBAN! Te jó Isten! Mi a csodát csinálsz a Central Parkban az éjszaka kellős közepén? Ugye nem... Joe, az a véleményem, hogy azonnal haza kell menned. Hívj föl otthonról. (*Kis szünet*) Joe?

JOE Ide szoktam jönni nézelődni, anya. Néha. Csak nézelődöm.

HANNAH Mit szoktál nézni? Mi van ott néznivaló hajnali négy...

JOE Apa szeretett engem, anya?

HANNAH Tessék?

JOE Igen vagy nem?

HANNAH Menj haza, és hívj föl otthonról.

JOE Válaszolj.

HANNAH Miféle érzélgősség ez? Egyáltalán nem tetszik ez a beszélgetés.

JOE Aha, hát pedig a java még hátravan.

HANNAH Joe?

JOE Anya. Anyu. Homoszexuális vagyok, anyu. Na. De nehezen jött ki.

(*Szünet*) Halló? Halló?... Homoszexuális vagyok. (*Szünet*) Anyu.

Mondj már valamit. Légy szíves.

HANNAH Elég öreg vagy már. Megemészthetnéd, hogy apád nem szeretett, anélkül is, hogy neveltségessé tennéd magad.

JOE Mi?
HANNAH Nevetséges vagy. Szörnyen nevetséges.
JOE De én...
Mi van?
HANNAH Most már tényleg ideje hazamenned a feleségedhez. Aludni akarok. Ez a telefon... ezt jobb, ha elfelejtjük.
JOE Anya.
HANNAH Egy szót se. Ma éjjel. Ez... *(Hirtelen nagyon dühösen)* Az ivás bűn! BŰN! Nem így neveltelek. *(Leteszi a kagylót)*

9. jelenet

Harper és Joe otthon. Louis és Prior Prior kórházi szobájában. Joe és Lou épp most lépett be. Az egésznek gyorsan kell zajlania, és nyilván ádázul; az csak jó, ha a két jelenet átfedi egymást; az egész folyamatában lehet kissé zavaros, végeredményében azonban nem

HARPER Istenem. Hazajött. Elérkezett az igazság pillanata.
JOE Harper.

LOUIS Elköltözöm.
PRIOR Egy nagy faszt.

JOE Harper. Ide hallgass. Én még mindig nagyon szeretlek. Most is csak te vagy az én kisnyuszim; nem foglak elhagyni. HARPER Nem. Nem szeretem ezt a hangot. Elhagylak.

LOUIS Elhagylak... Már meg is tettem.

JOE Hallgass meg, kérlek. Maradj. Rettenetesen nehéz. Beszélünk kell egymással.
HARPER Beszélünk. Nem? Akkor most légy szíves, fogd be. O. K.?

PRIOR Rohadék. Elsunnyogni, amíg én itt döglődöm, ez aljasság. Ha föl tudnék kelni, szétverném a mocsadék pofádat.

JOE Gyógyszert vettél be? Mennyit?
HARPER Egyet se. Árt a... *(Mégpaskolja a hasát)* JOE Nem is vagy terhes. Föhlívtam a nőgyógyászatot.
HARPER Majd elmegyek egy másikhoz.

PRIOR Ehhez nincs jogod.
LOUIS Ez nevetséges.
PRIOR Nincs jogod. Ez bűn.

JOE Felejtsd el. Figyelj rám. Az igazságra vagy kíváncsi. Tessék. Tudtam, már amikor elvettelek, Tudtam, szerintem amióta egyáltalán bármit is tudok, de... nem is tudom, talán azt hittem, elég erős akarattal képes leszek megváltozni... de nem megy...

PRIOR Bűnös vagy. LOUIS Nincs ilyen törvény. PRIOR De van. Majd meglátod.

JOE Itt nem találok a helyem, elmegyek sétálni, tudni akarod, hová megyek, a... a parkba megyek, vagy le-föl mászkálok az Ötvenharmadik utcán vagy más olyan helyeken, ahol... Es szüntelenül fogadkozom, hogy nem megyek el többet, de hiába.

LOUIS Szükségem van egy kis egyedüllétre.
PRIOR Ez új.
LOUIS Minden új, Prior.

JOE Megpróbálok csomót kötni a szívemre, bütyköt, igyekszem megtanulni úgy élni, mint egy halott, de akkor meglátok valakit, akit megkívánok, és az olyan, mintha egy szöveget döfnének a mellembre vagy egy tüzes nyársat, és tudom, hogy vesztettem.

PRIOR Kicsi a lakás háromnak, mi? Louis és Prior frankón elfér, de Louis, Prior és Prior betegsége már nem?
LOUIS Valami ilyesmi. Nem ítélezhetsz fölöttem. Ez nem bűn, csak egyenes következménye annak, ha az emberekből kifogy a...
PRIOR Bang, bang, bang. Az esküdszék bevonul.
LOUIS Jó, akkor beszéljük meg a gyakorlati dolgokat, a beosztást; átjövök, amikor akarod, veled töltöm az éjszakát, amikor tudom, mondjuk...
PRIOR Meghozta az ítéletet a tisztelt esküdszék?
LOUIS Mindent megteszek, ami tőlem telik.
PRIOR Megható. Kitérdekel?

JOE Az egész életem összeesküdött ellenem, hogy ide juttasson, és nem vehetem semmibe az egész életemet. Azt hiszem, amikor találkoztam veled, abban reménykedtem, hogy meg tudlak menteni, leg-

alább téged, ha már magamat nem, de... Nem érzek irántad szexuálisan semmit, Harper. Es azt hiszem, nem is éreztem soha. HARPER Azt hiszem, el kellene menned.

JOE Hová?
HARPER Washingtonba. Mindegy.
JOE Mit beszélsz?
HARPER Nélkülem. Nélkülem, Joe. Nem ezt akarod hallani?

Kís szünet

JOE De.

LOUIS Szerethetsz valakit, és cserben hagyhatod mégis. Szerethetsz valakit, és lehet, hogy nem vagy képes...
PRIOR ...hetsz, igen, teoretikusan. Egy ember szerethet, talán egy „általános alany” is szerethet, Louis, de te, konkrétan te, hát, nem tudom. Az az érzésem, te nem tartozol ebbe az általános kategóriába.

HARPER Meg akartál menteni, de közben egész idő alatt szövögtetted a hazugságaidat. Ezt én nem értem.

PRIOR Lehet, hogy az ember képes szeretni elméletben, és talán vannak is ilyenek sokan, de te nem vagy rá képes, ezt most már mind a ketten tudjuk.

LOUIS De igen.
PRIOR Hiszen még kimondani sem tudod.
LOUIS Szeretlek, Prior.
PRIOR Mondtam már. Kitérdekel?

HARPER Olyan rémítő ez. Szeretném megállítani az egészet, visszamenni a...
PRIOR Meghóztuk az ítéletet, bíró úr. Az itt látható férfi szíve csökevényes. Szeret, de a szeretete nem ér egy petákot sem.

JOE Harper...
HARPER Mr. Lies. El akarok menni innen. Messzire. Most azonnal. Mielőtt még újra megszólal. Kérem, nagyon kérem...
JOE Amióta csak ismerlek, Harper, rettegtél... az ágy alatt bujkáló férfiktól, a pamlag mögé bújt férfiaktól, késes férfiaktól.

PRIOR Haldoklom! Te hülye faszt! Tudod te, mi az? Szeretet! Tudod, mit jelent ez a szó? Négy és fél évig éltünk együtt, te barom állat.
LOUIS Valahogy meg kell védenem magam.

JOE Kik ezek a férfiak? Soha nem értettem. Most már tudom.
HARPER Mit?
JOE Én vagyok.
HARPER Te?
PRIOR TAKARODJ A SZOBÁMBÓL!

JOE Én vagyok a késes férfi.
HARPER Igen?

PRIOR Ha föl tudnék kelni, most megölnélek. Bizony isten. Menj innen. Menj el, vagy sikítok.
HARPER Úristen...
JOE Sajnálom...
HARPER Te vagy az.

LOUIS Ne sikíts, kérlek.
PRIOR Menj el.

JOE Megpróbáltam elrejtetni a késeket, de túl élesek, és most engem hasítanak föl.
HARPER Most már megismerlek.

LOUIS Kérlek...

JOE Jaj, várj... Jaj! *(Eltakarja a száját a kezével, öklendezik, amikor elveszi, a keze véres)* Vér.
Prior sikít

HARPER Mr. Lies.
MR. LIES *(megjelenik sarkkutató-öltözékben)* Már itt is vagyok.
HARPER El akarok menni. Nem bírok többet ránézni. MR. LIES Hová?
HARPER Akárhová. Jó messzire.
MR. LIES Absolutamento.

Harper és Mr. Lies eltűnik. Joe fölneéz, látja, hogy Harper elment

PRIOR *(behunyja a szemét)* Mire kinyitom a szemem, már nem leszel itt.

Louis kimegy

JOE Harper?

PRIOR (*kinyitja a szemét*) Hű. Sikerült.

JOE (*kikiált*) Harper?

PRIOR Mindenem fáj. Bárcsak meghalnék már.

10. jelenet

Hannah és legjobb barátja, Ella Chapter nővér - ingatlanügynök - Hannah háza előtt, Salt Lake Cityben

ELLA Nézd, micsoda kilátás! Mennybéli táj. Olyan, mint egy valódi mennybéli város, nem? Ahogy így tündököl az aranyló napfényben.

HANNAH Tündököl.

ELLA Tégla és kő, mégis, mint a mennyország, úgy ragyog a napfényben. Micsoda fantasztikus kilátás nyílik innen, a kanyon pereméről. Gyönyörű hely.

HANNAH Ez csak Salt Lake, és szörnyű meleg van itt, azonkívül *eladni* akarom a házat, nem *megvenni*.

ELLA Míg megpróbálok lelkesedni azért, amivel ügynökökölök.

HANNAH Elég, hajó árat csikarsz ki érte.

ELLA Bedőglótt a piac.

HANNAH Legálább ötvenet.

ELLA Inkább negyven lesz az.

HANNAH Ötven.

ELLA Várnod kéne egy kicsit.

HANNAH Nem lehet.

ELLA Pedig szeretném. Nem nagyon van rajtat kívül barátnőm.

HANNAH Jaj, ne.

ELLA Tudod, miért határoztam el, hogy megszeretlek? Azért, mert te vagy az egyetlen barátságatlan mormon, akivel valaha találkoztam.

HANNAH Élcsúszott a parókád.

ELLA Igazítsd meg.

Hannah megigazítja Ella Chapter nővér parókáját

New York. Ott csak csöpp kis szobák vannak. Mindig is az volt a véleményem, hogy az emberek maradjanak a helyükön. Azért is váltottam ki az engedélyt. Ha az ember ingatlanügynök, mondhatja a többieknek: vegyél házat! Maradj ott, ahol vagy! Mondhatja, hogy nem helyes dolog utazni. Meg a pénz is kellett. (*Kézitáskájából cigarettát vesz elő, meggyújt egyet, a dobozt odakinálja Hannah-nak*)

HANNAH Ne itt kint, bárki erre járhat. Semmi sem ütött ki jól, ami ebből a házból indult, nem sajnálom itthagyni. Ó, azén kis életem. Isten... nem nagyon kényeztetett. Kemény helyez a Salt Lake City: jó laposak az emberek. Energia van bőséggel - intelligencia nem sok. Ez a kombináció rendszeren el tudja nyúlni az embert.

Nem esik nehezemre más helyet keresni. Nekem nem kell túl nagy tér. A sógornóm, Libby szerint radon gáz van a pincében. ELLA Gáz van a...

HANNAH A csudát. Libby bolond.

ELLA Mert azt bele kellene vennem a ház leírásába.

HANNAH Nincs semmi gáz. Ella. (*Kis szünet*) Adj egy slukkot. (*Lopva beleszív Ella cigaretájába*) Most már dobd el.

ELLA Akkor itt a bűcsű ideje, igaz?

HANNAH Nagyon jól megleszel, Ella. Nem voltam én olyan jó barátnő.

ELLA Mondok valamit, de ne nevsz ki, O.K.? Ez a szentek földje, a legjámorabb hely a Földön, azt mondják. Es szerintem ez igaz is.

Azt jelentené ez, hogy itt nincs gonoszság? Nem. A Gonosz mindenütt jelen van. A Bűn mindenütt jelen van. De ez itt az édesvíz forrás a sivatagban, sivatagi virág. Minden lépés, amellyel egy igaz hívó eltávolodik innen, szörnyű veszélyeket rejt. Féltetek, Hannah Pitt, mert a barátom vagy. Maradj, ahol vagy. Ez itt a szentek hazája.

HANNAH Az ilyen mai szenteké. A mormonoké.

ELLA Csak ilyenek maradtak.

HANNAH De mégis. Késő van... szenteknek és mindenki másnak. Ez van. Ez van.

Ötvenezer dollárt kérek a házáért, Ella Chapter nővér; nehogy elkótyavetyéld. Fantasztikus a kilátás.

HARMADIK FELVONÁS: MÉG NEM EGÉSZEN TUDATOS; A HAJNAL FELÉ

Az 1985/86-os tél vége felé

1. jelenet

A színpad koromsötét. Priornak lázálmja van. Főlébred, fölül az ágyban, és meggyújt egy kislámpát. Ránéz az órájára. Az ágy melletti asztalnál egy férfi ül XIII. századi brit földesúri öltözékben

PRIOR Ki maga?

PRIOR 1 Nevem Prior Walter.

Szünet

PRIOR Az én nevem Prior Walter.

PRIOR 1 Tudom.

PRIOR Nem értem.

PRIOR 1 Te élsz. En nem. Ugyanúgy hívnak bennünket. Mit nem lehet ezen érteni?

PRIOR Szellem?

PRIOR 1 Ős.

PRIOR Csak nem az a Prior Walter? Az a Prior Walter, aki rajta van a bayeux-i gobelinen?

PRIOR 1 Az ükunokája. Az ötödik ezen a néven.

PRIOR En, azt hiszem, a harmincnegyedik vagyok.

PRIOR 1 Valójában a harmincketedik.

PRIOR Anyám szerint nem.

PRIOR 1 Akkor ő beleveszi a két fattyút is; én azt mondom, őket ne számoljuk; azt mondom, fattyaknak semmi keresnivalójuk köztünk. Azok a kis valamik, amiket a szádba szoktál venni...

PRIOR Tabletták.

PRIOR 1 Tabletták. A pestisre. Én is...

PRIOR Pestis... Te is, micsoda?

PRIOR 1 Azén időmben sokkal szörnyűbb volta pestis, mint most. Üres házak faluhosszat. Ha az ember reggel kinézett a kapun, láthatta a Halált, ahogy elcsúszott; fekete leplének rongyos szegélyét elázatta a hajnali harmat. Ugy láttam, ahogy most téged.

PRIOR Pestisben haltál meg.

PRIOR 1 A foltos szörnyeteg. Magányosan, mint te.

PRIOR Nem vagyok magányos.

PRIOR 1 Se feleséged, se gyereked.

PRIOR Homokos vagyok.

PRIOR 1 Na és? Mosakodj meg. Tisztálkodj. Mi köze ennek a gyerekeidhez?

PRIOR Homokos, meleg, homoszexuális, nem úgy homokos... mind egy.

PRIOR 1 Nekem tizenkettő volt, amikor meghaltam. És csak három évvel voltam nálad idősebb.

A Hírnök jő. Készülj az útra. A végtelen zuhanásra, a nagy lélegzet-re... Nagy megtiszteltetés. Kár, hogy nincsenek fiaid, hogy veled örüljenek. (*Eltűnik*)

Sötét

2. jelenet

Másnap éjszaka. Újabb lázálom. Prior fő/riad, ezúttal az előző éjjel látott Prior 1 mellett egy másik szellemmel is szemben találja magát - utóbbi elegáns, tizennyolcadik századi londoni úr

PRIOR 1 Lázálmai vannak.

PRIOR 2 Be kellene vennie egy ilyen... őö...

PRIOR 1 *Tablettát*.

PRIOR 2 Igen, *tablettát*. Itt a medicinád.

PRIOR Te jó ég. Még egy.

PRIOR 2 Prior Walter vagyok. Nálad vagy tizenhét évvel korábbi.

PRIOR 1 Ő a fattyakat is beleszámolja.

PRIOR Kongresszust tartunk?

PRIOR 2 Elnézést kérünk, hogy így betolakodtunk.

PRIOR 1 En nem kérek.

PRIOR 2 Nos, hát nem; én úgy gondolom...

PRIOR 1 Én nem tolokodtam be sehová. A leszármazottam fogadhatna kedvesebben is. Még hogy betolakodni...

PRIOR 2 Azért küldtek bennünket, hogy bejelentsük az ó fényességes eljövételét. Imádják a jól kikövezett utat, egy sor herolddal, és...

PRIOR 1 A Hírnök jő. Készülj.

PRIOR 2 Gyanítom, hogy a közös vonások miatt esett ránk a választásuk. Egy ilyen ősi családban, mint a Waltereké, törvényszerűen akad néhány, akit a pestis vitt el.

PRIOR 1 A foltos szörnyeteg.

PRIOR 2 A fekete halál. Egy víziszivattyúból jött, aztán: bájnag!... fél London; el tudod képzelni? Az övét meg a bolhák terjesztették. A tiéd, ha jól értem, siralmas következménye a bujálkodás...

PRIOR 1 Patkányokon élősködő bolhák. De hát ki tudta azt?

PRIOR Meg fogok halni?

PRIOR 2 Erről nem nyilatkozhatunk.

PRIOR 1 Ha majd ott tartasz, nem lesznek melletted ősök, hogy átsejtsenek. A gyerekeid körülvehetnek, de akkor is magányosan alsz meg.

PRIOR Félek.

PRIOR 1 Féltetsz is. Még fátylak sincsenek, és az ösvény sziklás, sötét és meredek.

PRIOR 2 Ne rémisztgessd. Egy kis öröm még a feketeleves előtt. Mi ketten azért jöttünk, hogy rózsaszírommal és pálmalevéllal hintsük be az utat a győzedelmes bevonulás előtt. Proféta vagy. Látnok. Felfedező. Nagy dicsőség a családnak.

PRIOR 1 Nincs családja.

PRIOR 2 Úgy értem, a Waltereknek, a széles értelemben vett családnak.

PRIOR (*énekel*)

Nem kell más, csak egy albérlet,
Egy kis szufi, hol elférek...

PRIOR 2 (*Prior homlokára teszi a kezét*) Nyugodj meg, nyugodj meg szépen, ez nem agyláz...

Prior megnyugszik, de a szemét csukva tartja. A világlátás lassan megváltozik

PRIOR 2 Még most is,

A mennyek
tűkörfényes termeiből
Az úr

hideg és kihalt
végtelenségén át

A Hírnök eljő,
Nyomában
fénygömbök,
Fényességes eljövettel,
O, Proféta,
Hozzád...

PRIOR 1 (*együtt*) Készülj, készülj,

PRIOR 2 A végtelen zuhanásra,
Egy lélegzet, egy toll,
Dicsőség a...

Eltűnnek

3. jelenet

Osztott szín. *Louis és Belize egy kávézóban. Prior - karjába bekötött infúzióval - járóbeteg-rendelésen, a klinikán Emily nővérrel*

LOUIS Miért van az, hogy a demokrácia Amerikában sikeres? Úgy értem, viszonylag, szóval nem igazán, meg nem most, de hogy mi az, ami egy szélesedő és erősödő radikális demokrácia felé mutat? Miért van az, hogy a hatalom, amit olyan gondosan fönttartottak a piramis legtetjén lévőeknek, amikor az alkotmányt megfogalmazták, szóval, hogy úgy tűnik, hogy ez a hatalom egyre lejjebb és egyre szélesebb körökre száll, akárhogy erőlködik a jobboldal, hogy ezt megakadályozza? Szóval ezért olyan baromi nehéz baloldalinak lenni ebben az országban, az amerikai baloldal, akárhogy erőlködik, mindig hasra vágódik ezeken a jó kis féttéseken; a szabadság, na ez a legrosszabb; Jeane Kirkpatrick is csak beszél, beszél, az ég áldja meg, a szabadságról, na és akkor mit jelent az a szó, hogy szabadság, amikor ő emlegeti; vagy az emberi jogok: Bush beszél az emberi jogokról, egyáltalán miről beszélnek ezek az emberek, beszélhetnének akár a marslakók párosodási szokásairól is, ezeknek az embereknek úgysem lesz soha halvány segédfogalmuk se arról, mit jelent ontológiai szempontból az, hogy szabadság, vagy hogy emberi jogok. Ok a polgári tulajdonon alapuló Törvényes Jogot értik ezen, de ennek nem sok köze van az igazi felszabaduláshoz, az igazi demokráciához, ahhoz, ami implicit. Az egész eszméjében benne rejlik potenciális lehetőséghez, a vérből, lüktető ideához. Ez csak liberalizmus, a legrosszabb fajta liberalizmus, a polgári tolerancia, és én azt gondolom, hogy az AIDS pont ennek a toleranciának a határait mutatja meg, hogy nem elég megtűrtnek lenni, mert amikor szar kerül a levesbe, akkor rögtön láthatod, mennyit érez a tolerancia. Semmit. Es ennek a nagy toleranciának a legmélyén szintiszta szenvedélyes gyűlölet van.

BELIZE Óhóm.

LOUIS Miért, szerinted nem így van?

BELIZE Óhóm. De így.

LOUIS A *hatalom* a lényeg, nem az, hogy megtűrjenek. Picsába az asszimilációval. De ezzel együtt szerintem Amerikában még akkor is, szóval végülis abban különbözünk a Föld összes nációjától, hogy attól, hogy itt mindenféle fajú emberek élnek, nem lehet... végül is itt minket nem a faji, hanem a politikai hovatartozásunk határoz meg. Nem úgy, mint az összes európai országban, ahol kikezdehetetlen és megváltoztathatatlan tény, hogy van egy faji vagy etnikai monopólium, vagy monolit, ahogy, mondjuk, minden holland végül is holland, és az Európában élő zsidók például soha nem európaiak voltak, hanem csak egy kis probléma. Szemben a monolittal. De itt annyi a kis probléma, ez itt tulajdonképpen csak egy rakás kis probléma, és nincs monolit. Jó, hát persze, azt hiszem, itt is létezik az Amerikai Fehér monolitja. A Nem Homokos Fehér Amerikai Férfiak monolitja.

BELIZE Ami nem lebecsülendő, még a többi monolithez képest sem.
LOUIS Hát nem, de ha a faji ügyekre rendszeres odafigyelnek, és én most egyáltalán nem akarom lebecsülni a dolgot, úgy értem, tudom, hogy fontos probléma, hogy ez egy nagyon, nagyon, hihetetlenül rasszista ország, de azért ez mégse olyan, mint a briteknél. Úgy értem, azok a kék szemű, rózsaszín bőrű emberek... szóval teljesen érthetetlen, szóval szerintem rólam egyáltalán nem sír le annyira, hogy zsidó vagyok, vagy jó... hát lehet, hogy igen, de itt, New Yorkban mindenki... vagy hát nem mindenki, de egy csomóan, mindegy, a lényeg az, hogy Angliában Londonban, ha bemegyek egy kocsmába, úgy érzem magam, mint Kohn bácsi, az uszorás, tudod, szóval, min: Woody Allen, emlékszel, az Annie Hallban pajesszal és káftánban, szóval úgy éreztem magam. ahogy soha-soha sehol, nem akarom azt mondani, hogy ténylegesen utálnak, nem úgy, mintha, mondjuk, németek volnának, mert azok szerintem még mindig elképesztően antiszemiták, sőt rasszisták is, úgy értem a... feketékkel szemben, úgy tesznek, mintha nem így volna, de... egy szó, mint száz, Londonban olyan... na, egyszer találkoztam ott egy jamaicai fekete homokos sráccal, aki ugyan egy kicsit dallamosan beszélt, de azt mondta, hogy a családja Londonban lakik már a polgárháború óta - úgy értem, az amerikai óta -, de az angolok nem hagyják, hogy egyetlen pillanatra is megfélemedjenek arról, hogy nem kék szemű és rózsaszín bőrű, erre én azt mondtam, hogy ja, ezzel én is így vagyok, ezek itt antiszemiták erre ő azt felelte, hogy jó, de az angliai zsidók teljesen rátelepedtek a ruhaiparra, és a feketéknek nem jut egy talpalatnyi hely sem. Es akkor ez iszonyúan kínos pillanat volt... mert hát ott ültünk ebben a kocsmában, ami buzikocsmá volt ugyan, de végső soron mégiscsak *pub*: tudod, azokkal a gerendákkal meg azzal a vakolattal, meg azokkal a szörnyű kinézetű másnapos halas meg tojásos szendvicsekkel -- és olyan angol volt, olyan *régi*, és úgy éreztem, hogy nincs kiút, mert mi ketten most nyakig benne ültünk itt a történelemben, és minden reményt eleve szertefoszlat ennek a helynek a pusztasága, ahol az számít, milyen fajtájú vagy, és nincs remény igazi változásra - a briteknél a faji meghatározottság a lényeg, nem úgy, mint Amerikában, ahol...

BELIZE Ahol nem számít, milyen fajtájú vagy.

LOUIS Nem, nem, nem arról van... Figyelj, nem érezheted úgy, hogy...

BELIZE En...

LOUIS Itt nem a... jó, van faji kérdés, jó, de végső soron a faji kérdés itt politikai kérdés, igaz? A rasszisták a faji megkülönböztetést itt csak eszközként használják föl a politikai küzdelemben. Es nemis a fajokról van szó igazából. Hanem olyan ez inkább, mint a spiritisztáknál, akik ilyenekkel akarnak elkábítani, hogy összpontosíts, add át magad, hunyd le a szemed, s a többi; akárhogy is, visszanyúlni ilyen spirituális mülthöz egy olyan országban, ahol nem létezik bennszülött szellemek - úgy értem, rendes Amerikai Belsőszülött Szellemek, csak az indiánok, őket meg kiirtottuk, szóval nincsenek istenek, nincsenek kísértetek, szellemek Amerikában, nincsenek angyalok Amerikában, nincs szellemi-spirituális múlt, nincs faji múlt, csak politikai múlt, meg a szélhámosságok és trükkök, amikkel megpróbálják megüszni, hogy lejjebb szálljon és széjlebb oszoljon a politikai hatalom: a nép kezébe...

BELIZE HATALMAT a Népek ÁMEN! (*Ránéz az órájára*) TE JÓ ISTEN! Nézd, hány óra, nekem el kell...

LOUIS És te... Szerinted ez mi, rasszizmus vagy naivitás, vagy valami...?

BELIZE Hát mindenesetre nagyon is *valami*. Figyelj, most jutott eszembe, hogy megbeszéltem egy...

LOUIS Most mit? Úgy értem, én aztán tényleg nem akarok valami, mondjuk, valami kiváltságos helyzetből kiindulva...

BELIZE Csak ülök itt, és egyfolytában az jár a fejemben, hogy egyszer csak kifogysz a szuszából, úgyhogy hagytam, hogy kerepelj itt megállás nélkül, miközben mondtál vagy hét-nyolc olyan dolgot, amit én, enyhén szólva, sértőnek találok...

LOUIS Mi?

BELIZE Ide ismerlek, Louis, és tudom, hogy ezt az egész tirádát a bűntudat hozta ki belőled, ami már sokkal nagyobbra dagadt, mint az aranyered...

LOUIS Nincs is aranyerem.

BELIZE En mást hallottam. Befejezhetem?

LOUIS Igen, de akkor sincs aranyerem.

BELIZE Úgyhogy amikor végre...

LOUIS Prior mondta neked, mi, Prior egy seggfej, nem lett volna neki szabad...

BELIZE Megígérted, Louis. Priorról egy szót se.

LOUIS Te hoztad szóba.

BELIZE En az aranyeredet hoztam szóba.

LOUIS Tehát indirekte. Passzív-agresszív.

BELIZE Nem úgy, mint az, amikor azzal az elméletteddel tömöd a fejem, hogy Amerikában nincsenek faji problémák, igaz?

LOUIS Jaj, ne legyél igazságtalan, ezt sosem mondtam.

BELIZE Nem pontosan így, de...

LOUIS Értetted, hogy...

BELIZE - de majdnem, mert ha ilyen nyersen kimondtad volna, akkor én fölállok és kimegyek...

LOUIS Te most szándékosan félremagyarázod! Én...

BELIZE Ne szakíts folyton félbe! Nem voltam még képes egyetlen...

LOUIS Csak hagyd, hogy...

BELIZE Nem! Mit? Hogy végigmondod?

LOUIS Miért? Bármikor hozzázólhattál volna, ahelyett, hogy most...

Amióta beléptem, egyfolytában csak járt a szád, jadadadajadadada, blablaba, így, meg úgy, körbe-kacsaringóba, szórakoztál a kis MONOLITODdal, és igazán, kisbarátnőm, igazán *lenyűgöző* volt az előadásod, de jobban is el tudom tölteni az időmet, mint hogy itt üljek és hallgassam ezt a rakás rasszista lószart, csak mert sajnállak, amiért...

LOUIS Nem vagyok rasszista!

BELIZE Jaj, légy szíves...

LOUIS Jó, lehet, hogy rasszista vagyok, de...

BELIZE Fú, de utálom ezt. Téged baromira nem lehet ugratni, nincs benne semmi élvezet. Annaira tele vagy büntudattal, hogy olyan az egész, mintha eperdzsemből volna a céltábla, amire az ember a kis nyílait hajgálja. Nem peng, nem áll bele, csak megre meg az egész, a nyilak belecsuppannak és eltűnnek.

LOUIS Egyszerűen azt gondolom, hogy amikor az ember az elnyomás demarkációs vonalait próbálja tárgyalni, akkor ez nagyon kényes dolog, és...

BELIZE Ja, erről van szó. A helyzet az, hogy mi, fekete transzvesztiták elég behatóan ismerjük az elnyomás demarkációs vonalainak kényes...

LOUIS Extranzvesztiták.

BELIZE Éppenséggel ex-ex.

LOUIS Megint öltözöl?

BELIZE Nem... Lehet. Nem vagyok köteles beszámolni neked. Talán.

LOUIS Szerintem ez szexizmus.

BELIZE Nem kérdeztem a véleményed.

LOUIS Pedig az. A homoszexuális közösségnek szerintem ugyanúgy kellene viszonyulnia a transzvesztitákhoz, ahogyan a fekete nők viszonyulnak a fekete bluesénekesnőkhöz.

BELIZE Jaj, anyám, kezdünk ma este tényleg veszélyes vizekre evezni...

LOUIS Ez mind csak internalizált szorongás, oké, úgy értem, a mazochizmus, a sztereotípiák, a...

BELIZE Louis, te most direkt arra játszol, hogy megutáltasd magad velem?

LOUIS Nem, én...

BELIZE Ugy értem, direkt csak az én kedvemért csinálsz most magadból arrogáns, szexuálpolitikai sztálinista-rasszista-zászlóbobogató maffiózót?

Szünet

LOUIS Tudod, mit gondolok?

BELIZE Mit?

LOUIS Azért utálsz, mert zsidó vagyok.

BELIZE Na, viszlát.

LOUIS Komolyan.

BELIZE Nem tudsz kiindulni másból, csak a saját... Jó tudni, Louis, hogy nem változtál semmit; még mindig a Szürkületi Zóna tiszteletbeli polgára vagy, és ez után a nagyon-nagyon halványfehér vitairat után, amit a faji problémák iránti érzéketlenség nevében és védelmében előadtál, van bőr a pófádon engem leantiszemitázni. Most már tényleg el kell...

LOUIS Azt mondtad nekem, hogy „biksi popsi.”

BELIZE Vicc volt.

LOUIS Én egyáltalán nem találtam viccesnek. Szerintem inkább rosszindulatú volt.

BELIZE Ez három éve volt.

LOUIS Na és.

BELIZE Te meg most az előbb mondtad magadra, hogy olyan vagy, mint Kohn bácsi, az uzsorás.

LOUIS Az nem ugyanaz.

BELIZE Ezt egyszer majd még el kell neked magyaráznom, de most... Te utálsz engem, mert utálok a feketéket.

LOUIS Nem igaz. De az a véleményem, hogy a legtöbb fekete antiszemita.

BELIZE „A legtöbb fekete.” Ez rasszizmus, Louis, és *nekem* az a véleményem, hogy a legtöbb zsidó...

LOUIS Louis Farrakham.

BELIZE Ed Koch.

LOUIS Jesse Jackson.

BELIZE Jackson. Jaj, Louis, ez most már...

LOUIS Hymietown! Hymietown!

BELIZE Louis, te is Jesse Jacksonra szavaztál. Csekket küldesz a Szívárvány Koalíciónak.

LOUIS Ambivalensek az érzéseim. A csekket fedezetlenek voltak.

BELIZE Minden csekked fedezetlen, Louis; minden érzésed ambivalens.

LOUIS Mit akarsz ezzel mondani?

BELIZE Lehet, hogy olyan hülye vagy, mint a segg, de akkor sem vagyok hajlandó elhinni, hogy ezt nem találod ki. Erőtesd meg az agyad.

LOUIS Priorral kapcsolatban soha nem voltak ambivalensek az érzéseim. Szeretem őt. Szeretem. Igazán.

BELIZE Ki mondta, hogy nem?

LOUIS A szeretet és az ambivalencia... Az igazi szeretet nem ambivalens.

BELIZE „Az igazi szeretet nem ambivalens.” Megesküdnék rá, hogy ezt a mondatot a kedvenc ponyvaregényemből vetted - az a címe, hogy *Szeretlem az éjszaka rejtélyes fiával* -, megesküdnék rá, ha nem volnék biztos benne, hogy nem olvastad.

Szünet

LOUIS Nem, nem olvastam.

BELIZE Pedig rád férne. Ahelyett, hogy életed hátralévő részét Az *amerikai demokrácia* történetének tanulmányozásával töltenéd. Egy fehér nőről szól, akinek az apja ültetvényes lent, a messzi Délen a polgárháború - mármint az amerikai - előtti években. A nőt Margaretnek hívják, és szerelmes az apja kedvenc rabszolgájába, akit Thaddeusnak hívnak, de férjénél van, csak a fehér, rabszolgatartó férjének AIDS-e van: aszalódott icike-picike defektes silány farka. Es baromi sűrű dolgok történnek, amikor a gyapotszedők sápadt holdja alatt néha sikerül Margaretnek és Thaddeusnak összehoznia egy perzselő negyedórát, aztán persze jönnek a jenki és fölszabadítják a rabszolgákat, aztán a rabszolgák fölökítik a jó öreg apucit és így tovább. Történelmi regény. Emlékszem, hogy van benne egy rész, amikor Margaret és Thaddeus időt szakít arra, hogy elemezzék a szerelem természetét: a nő arcán az égő ültetvény lángjainak visszfénye ragyog - tudod, úgy, ahogy a fehérekén szokott -, a férfi fekete arca beleolvad a sűrű sötétségbe. Es akkora nő azt mondja: „Thaddeus, az igazi szerelem sosem ambivalens.”

Kis szünet; Emily belép és elzárja az infúziót

Thaddeus ránéz, elgondolkodik ezen a kijelentésen, de nem biztos benne, hogy egyet is ért vele.

EMILY (*kiköti az infúziót Prior karjából*) Hányas is...? (*Megnézi a kartont*) Négyes számú kezelés.

PRIOR A modern gyógyszerkutatás csodája. Lázár újra lélegzik.

LOUIS És azóta...? Milyen rosszul van most?

BELIZE A mosodai számlára vagy kíváncsi?

EMILY Inget le, hadd lássuk a...

Prior leveszi az ingét. Emily a hátán lévő sebeket vizsgálja, miközben

BELIZE Van egyszer a súlyprobléma, aztán a szárazsáprobléma meg a morális probléma.

EMILY Csak hat. Szép. Nadrágot is.

Prior leveszi a nadrágját. Meztelenül áll. Emily vizsgálja

BELIZE És attól fél, hogy meg fog őrülni.

EMILY Egész jól néz ki. Más?

PRIOR A bokám fáj, és meg van dagadva, de a lábam különben jobban van. A hányinger a kis naracssárga tablettáktól nagyjából elmúlt. Széklet folyékony, de már nem véres, egyelőre a szemészem azt mondja, minden O.K., egyelőre a fogászom azt mondja: „Fúú,” amikor meglátja a rücskös nyelvemet, és kis kotont húz a hüvelyk- és a mutatóujjára meg maszkot az arcára. Na és? A bőrgyógyászom Hawaii-n van, az anyám meg... na, jó, az anyámat hagyjuk ki ebből. Ő amúgy se óhajt részt venni semmiben. A nyiroksomóim akkorák, mint egy-egy dió, a súlyom második hete változatlan, és tegnapelőtt meghalt egy barátom madártuberkulózisban; madártuberkulózisban! Ez megrémített, és nem mentem el ma a temetésére, mert ír katolikus volt, és valószínűleg nyitva hagyják a koporsót, és én félek valamitől... a madártuberkulózistól vagy a látványtól, vagy... Szóval, azt hiszem, nagyjából rendben vagyok. Kivéve persze, hogy úgy értem, be fogok kattanni.

EMILY Végigfuttattuk a toxoplasmosiszeszteket, és semmi nem utal arra, hogy...
PRIOR Tudom, tudom, de mégis úgy érzem, valami rémisztő dolog közeledik, mint egy rakéta a világűrből, és zuhan a Föld felé, és én vagyok a Föld, és... Általában higgadt, fegyelmzett srácnak ismernek. Es most folyton ingerült vagyok.
EMILY Tényleg semmi ok az aggodalomra. Szerintem sohen bemro-min hemceh menuho nehono al kenfi heszkino.
PRIOR Tessék?
EMILY Minden rendben van. Bemaalos k'doshim u'horim kezohar hor-keea mazhirim...
PRIOR Uuu, nem értem, mit...
EMILY Es nismasz Prior seholom leolomoh, bevur, senodvu z'dokoh b'ad hazkoras nismosoh.
PRIOR Miért csinálja ezt? Hagyja abba! Hagyja abba!
EMILY Mit hagyjak abba?
PRIOR De hát mostanáig... Nem héberül beszélt az előbb?
EMILY Héberül? (Elnevetimagát) Portói vagyok. Nem. Nem beszéltem héberül.
PRIOR Jaj, ne, jaj lstenem, azt hiszem, tényleg...
EMILY Nézze, ne haragudjon, tele van a váró olyanokkal, akik... Szerintem maga a szerencsések közé tartozik, valószínűleg még éveikig elél, egész egészséges, ahhoz képest, hogy nincs immunrendsze-re. Jár valakihez? A magány veszélyes. Pszichiáterhez?
PRIOR Nem, arra semmi szükségem, csak...
EMILY Jó, hát gondolkozzon rajta. Nem fog megbolondulni. Csak egy csomó sokkhatásnak van kitéve. Nem csoda, hogy.... (Irní kezd Prior kartonjára)

Hirtelen tündökletes fényáradat, gigantikus kórus óriási harmóniát zeng, és a színpad alól égővörös oszlop tetején acéllapokból álló hatalmas könyv tűnik elő. A könyv kinyílik, jókora Alef lángol fel a lapjain. Aztán a könyv lapjai azonnal összecukódnak, s az egész rögtön újra elűnik a színpad alatt, miközben visszaváltozik a fény. Emily mindebből semmit sem észlel, ír. Prior nagyon izgatott

(Nevet, tetszik neki) Héberül...
LOUIS Segíts rajtam.
BELIZE Tessék?
LOUIS Te ápoló vagy, adj nekem valamit... Nem is tudom, mit csinál-jak... Múlt héten a munkahelyemen megint elbasztam a fénymásolót, és ettől... Aztán megbotlottam a lépcsőn, a metróban, és eltört a szemüvegem, és megvágta a homlokomat, itt, nézd, és most nem látok rendesen, és a homlokom... olyan, mint egy Káin-bélyeg, hülye-ség, tudom, de nem akar begyógyulni, és minden reggel, amikor meglátom, eszembe jut, hogy vannak ezek a bibliai dolgok, Káin-bé-lyeg, meg az Iskarióti Júdás az ezüstjeivel meg a kötéllel, olyan em-berek, akik... azzal, hogy elárulják, akit szeretnek, elárulják azt, ami a legigazabb bennük, és én... csak hidegséget érzek magam iránt, semmi mást, csak hidegséget, és minden este nagyon hiányzik ne-kem, nagyon-nagyon hiányzik, de aztán... azok a fájdalmak, az a szag, és... mi jöhet még, arra gondoltam... én is... én is lehetek be-teg, lehet, hogy én is beteg vagyok, nem tudom.
Belize. Mondd meg neki, hogy szeretem. Megtennéd?
BELIZE Nagyon régóta gondolkozik rajta, és még mindig nem tudom megfejteni, mi a szeretet. Az Igazság egyszerű dolog. A demokrácia is egyszerű. Ezek nem ambivalensek. De a szeretet nagyon nehéz ügy. Es ha az ember megsérti a szeretet szigorú törvényét, az kemé-nyen visszaüt rá.
LOUIS Meg fogok halni.
BELIZE Ó fog meghalni. Te csak szeretnél. Föl a fejjel, Louis. Nézd, mi-lyen felhős az ég...
LOUIS Biborszínű.
BELIZE *Biborszínű?* Jaj, anyám, miféle homokos vagy te? Az nem bí-borszínű, Szűz Mária, hanem (Hatalmas gesztus) mauve. Mályva. Ma egész nap olyan volt, mint hálaadáskor. Nemsokára... ezt a pusztulást fehér takaró fedi. Érezni a szagát. Érzed?
LOUIS Mit?
BELIZE Szelidség, engedékenység, megbocsátás, kegyelem.
LOUIS Nem...
BELIZE Nem tudlak megtanítani rá. Nem tudok segíteni rajtad, Louis. Nem az én dolgom. (Kimegy)
LOUIS (a tenyerébe temeti az arcát, figyelmetlenül hozzáér a sebhez a homlokán) Auuu! A FRANCBÁ! (Lassan föláll, arafelé néz, amerre Belize kiment) Minek a szagát kéne éreznem? (Körülnéz, hogy nem nézi-e valaki, aztán mélyet lélegzik; meglepetéssel) Hű. Hő.

4. jelenet

Harper valami nagyon fehér helyen; ragyogó kék ég, lágyan hullá hó. Harper a hideg ellen több réteg egymáshoz nem illő ruhadarabot öltött magára. Távolról a tenger zúgása hallatszik

HARPER Hó! Jég! Jéghegyek) Hol vagyok? Én... Jobban vagyok, tényleg jobban... máris jobban vagyok. A tüdőmben jégkristályok, csodás, éles kristályok. És a főnök olyan az illata, mint a hideg, fris-sen préselt őszibaracklének. És a szélben valami... valami véráram a szélben, milyen fura, vasíze van.
MR. LIES Ózon.
HARPER Ózon! Szuper! Hol vagyok?
MR. LIES A Jég Birodalmában, a világ legeslegeslő pontján.
HARPER (körülnéz, aztán rájön) Antarktisz. Ez az Antarktisz!
MR. LIES Menedék a megtört szíveknek. Itt nincs helye a búbánatnak. A könnycsepp megfagy.
HARPER Antarktisz, az Antarktisz, de szuper, de szuper, idesüss... Fűű, most aztán jól otthagytam csapat-papot, mi?
MR. LIES Nagyon úgy fest...
HARPER Ez óriási! Itt akarok maradni örökre. Letáborozni. Építkezni. Fölépíteni egy várost, egy hatalmas várost, várfallal, sötét geren-dákkal, zöld háztetőkkel, hegyes cölöpökből épített magas kapuk-kal, és minden utcasarkon máglyák fognak égni. A folyóparton kell építkezni. Az erdő merre van?
MR. LIES Nincs faanyag. Túl hideg van. Csak jég van, fák nincsenek.
HARPER Részletkérdés! Nem vagyok hajlandó részletkérdésekkel foglalkozni. Majd én ültetek fákat. Rénszarvaszíron fogok élni, kiol-vasztom a tűzön, és hosszú, görbe keszkeszarv kupából hörpölöm. Szuper lesz. Föl akarok építeni itt egy új világot.. Hogy soha többet ne kelljen hazamennem.
MR. LIES Amíg ez megmarad. A jég olvad, és...
HARPER Nem. Mindörökre. Itt mindenem meglehet, amit csak szeretnék - talán még társaságom is, valaki, aki... megkíván. Esetleg épp maga.
MR. LIES Az Utazási Ügyönökök Nemzetközi Konvenciójának sza-bályzata tiltja, hogy viszonyt létesítsünk... az ügyfelekkel. Magának nem is rám van igazán szüksége.
HARPER De nincs itt más... Talán egy eszkimó. Aki foghatna halat a jég alól, hogy legyen mit enni. Es segíthetne megépíteni a fészkei, mire megjön a gyerek.
MR. LIES Az Antarktiszon nincsenek eszkimók. Ez a terhesség pedig csak a maga agyszüleménye.
HARPER Jó, de ez az egész csak az én agyszüleményem. Úgyhogy, ha a hó hideg, akkor én meg terhes vagyok. Itt még terhes is lehetek. Es olyan gyereket szülhetek, amelyet csak akarok.
MR. LIES Ez itt egy menedékhely. Vákuum. Az a lényege, hogy innen minden hiányzik, hogy itt semmi sincs: mélyhűtő az érzések számára. Itt biztonságban van, itt lehet akármilyen eltoppult, ez az, amiért idejött. Tisztelje a saját káprázata ökológiáját.
HARPER Komolyan azt mondja, hogy az Antarktiszon nincs eszkimó?
MR. LIES Correcto. Jég és hó, nincs eszkimó. Még a hallucinációknak is megvannak a maguk törvényei.
HARPER Na jó, és akkor az ott kicsoda?
Megjelenik egy eszkimó

MR. LIES Egy eszkimó.
HARPER Egy antarktisi eszkimó. A Déli-sark halásza.
MR. LIES Ebben a képben valami nem stimmel.

Az eszkimó biccent feléjük

HARPER Azt hiszem, nagyon fogom szeretni ezt a helyet. A National Geographic egyszemélyes különszáma, direkt nekem! Ó! Ó! (Megtapogatja a hasát) Azt hiszem... Azt hiszem, rúgott egyet. Lehet, hogy olyan gyerekeknek adok életet, akinek a testét vastag fehér bunda borítja, és soha nem fog fájni. A mellem tele lesz finom, forró kakaóval, hogy ne dideregjen. Es ha már tényleg nagyon hideg lesz, neki majd lesz egy nagy kenguruerszénye, amibe bebújhatok. Es együtt gyógyulunk meg. Ez az. Meggyógyulunk.

5. jelenet

Elhagyott grund Bronx déli részén. Egy hajléktalan asszonyáll egy olajoshordó mellett, amelyben tűz ég. Hőesés. Szemét mindenfelé. Han-nah lép be, két nagy bőröndöt cipel

HANNAH Elnézést. Elnézést. Meg tudná mondani, hol vagyok? Ez itt Brooklyn? Tudja, merre van a Pineapple Street? Van valami busz vagy metró, vagy...? Eltvedtem, most érkeztem Salt Lake-ből. Salt Lake Cityből. Utah állam. Fölszálltam arra a buszra, amire mondták, és annál a megállónál szálltam le... szóval a legeslegutolsó megál-lónál szálltam le, ott már le kellett szállni mindenképp, és én megkér-deztem ugyan a sofőrt, hogy ez Brooklyn-e, és ő bólintott, de nyilván valami olyan országból való, ahol a jólneveltséghez hozzá tartozik, hogy az ember mindenre rábólint, még akkor is, ha fogalma sincs, miről van szó, sőt az igazat megvallva, nekem az az érzésem, hogy egyáltalán nem tudott angolul, ami szerintem eleve alkalmatlan

teszi arra, hogy tömegközlekedési eszközön dolgozzon, lévén a tömeg nagyrészt angol anyanyelvű. Maga tud angolul?

A Nő bólint

Úgy volt, hogy a fiam kijön elé a repülőtérré. De nem került elő. És én *senkire* nem vagyok hajlandó három és fél óránál többet várni. Azt hiszem, türelmesebbnek kellett volna lennem. Es... Ez itt...

NŐ Bronx.

HANNAH Ez... a Bronx? De hát az ég szerelmére, hogy kerültem a Bronxba, amikor a sofőr azt mondta, hogy...

NŐ (magában beszél) Szürcs-szürcs-szürcs, abbahagynád már vég-re ezt a gusztustalan szürcsölést? TE GUSZTUSTALAN SZÜRCSÖLŐ ÁLLATETETŐ! Eteted magad, csak eteted magad, mit számítana az neked vagy BÁRKINEK, ha abbahagynád. Az etetést. Es MEGHALNÁL?

Szűnet

HANNAH Csak azt mondja meg, legyen szíves, hogy...

NŐ Miért egy lengyelről neveztek el a Koszciusko hidat?

HANNAH Nem értem, mire akar...

NO Ez egy vicc.

HANNAH Na és mi a poénja?

NŐ Nem tudom.

HANNAH Ó, hát ez nem igaz. Nincs itt senki más, aki... (Körülnéz) Senki senki.

NŐ (magában ismét) Állj már odébb, te undorító, hájas kurva, úgysem kapsz többet ebből a levesből, szürcs-szürcs-szürcs, te állat, és még... úgyis tudom, hogy csak kipisárod az egészet, és hol fogod ki-pisálni? Melyik bokor mögött? KURVA HIDEG van idekint, és én... Ó, semmi baj, ez úgyis alagútnak készült! Nem valami vicces. Olvasta Nostradamus jövődöléseit?

HANNAH Kiét?

NŐ Egy krapek, akivel egyszer elmentem valahova, Nostradamus.

Proféta, csöves, ilyen szemekkel, mint... Te szent szar, ő aztán...

HANNAH Fogja be a száját. Legyen szíves. Most azt szeretném, ha fél percig nem zagyválna, hanem összpontosítana, és megmondaná nekem, hogy jutok el Brooklynba. Mert tudja! Es el is fogja mondani! Mert nincs itt magán kívül egyetlen lélek sem, aki elmondaná, és én fázom, és átázott a ruhám, és nagyon dühös vagyok! Úgyhogy nagyon sajnálom, hogy maga pszichotikus, de szedje csak össze magát - vegyen egy mély lélegzetet -, NA! GYERÜNK!

Hannah és a Nő együtt mély lélegzetet vesz

Nagyon jó. Most fújja ki. Megteszik

Helyes. Na, most. Hogy jutok innen Brooklynba?

NŐ Nem tudom. Sose voltam ott. Bocs. Kér levest?

HANNAH Es Manhattanbe? Talán tudja... nem hiszem, hogy tudná, hol van a Mormon Vendégház, ahol...

NŐ A Hatvanötödik utca és a Broadway sarkán.

HANNAH Honnan...?

NO Csomósor megyek oda. Ingyen vetítés. Unalmasak a filmek, de ott lehet maradni egész nap.

HANNAH Jó... Szóval, hogy jutok...

NŐ Fölszáll a D-vonalra. A következő tömbnél jobbra.

HANNAH Köszönöm.

NŐ Hát igen. Azt hiszem, az új évszázadban már mind bolondok leszünk.

6. jelenet

Joe és Roy. Roy komoly erőfeszítéseket tett, hogy úgy látszon, mintha jól lenne. Egyáltalán nincs jól, és nem is nagyon sikerül azt a látszatot keltenie

JOE Nem tehetem. A válaszom: nem. Ne haragudj.

ROY Ó, igen, a bocsánatkérés...

Nem hiszem, hogy bárki is igényt tartana a bocsánatkérésedre.

Szűnet

JOE Sajnálom, Roy.

ROY Aha. Bocsánatkérés.

JOE A feleségem eltűnt, Roy. Az anyám most érkezik Salt Lake Cityből, hogy... gondolom, hogy segítsen megkeresni. Most éppen a repülőtéren kellene lennem, hogy behozzam a városba, de... két napig kórházban voltam, gyomorvérzéssel, vért köptem.

ROY Vért? Hu. Ide hallgass, nekem itt rengeteg a dolgom, és...

JOE Végül is csak egy állásról van szó.

ROY Állás? Ez csak egy állás? *Washington! Hífgagyú* mucsai utah mor-mon barom!

JOE Roy...

ROY WASHINGTON! Amikor engem hívtak Washingtonba, fiatalabb voltam, mint te most, azt hiszed, talán elkezdtem, hogy „Juj, a fene egye meg, nem, nem mehetek, épp benne turkálnak két ujjal a segemben, azonkívül van még egy kis morális orrvérzésem is!” Ha Washington hív, kedves fiatal punk barátom, akkor vagy mész, vagy megbaszhatod magad, mert a vonat kihúzott az állomásról, és te odakint talárod magad a semmiben; kint, a hideg pusztában. Baszd meg, tűnj el innen.

JOE De engedj, hogy...

ROY Megmagyarázod? Annyi az, mint halottnak a csók. Teljesen összetörted a szívemet. Magyarázd meg. Magyarázd csak meg!

JOE Roy, én szeretlek téged. Annyi mindent szeretnék, Szeretnék... olyan lenni, amilyennek te látsz, szeretnék ehhez a világhoz tartozni, a te világhoz, Roy, szeretnék alkalmas lenni rá. Megpróbáltam, tényleg megpróbáltam, de... ezt nem tudom megtenni. Nem mintha nem hinnék benned, hanem pont azért, mert annyira hiszek benned; mindabban, amit képviselsz, végső soron: a rendben, a tisztességben. Bármit odaadnék, hogy megvédhesselek, de... Vannak törvények, amelyeket nem vagyok képes áthágni. Túlságosan belém ivódtak. Nem rólam van szó. Eleget pusztítottam már eddig is. Talán igazad volt, lehet, hogy halott vagyok.

ROY Nem halott vagy, fiam, hanem gyáva szar. Szeretsz: ez igazán megható. Meg vagyok hatva. Olyan jó, ha szeretik az embert. Figyelmeztettek, hogy baj lesz a feleségeddel, igaz, Joe? De te nem hallgatsz rám. Miért? Mert azt mondod, Roy nagyon okos, Roy remek barát, de... szóval nem túl kedves, te pedig kedves szeretnél lenni. Igaz? Aranyos-kedves ember.

Kis szűnet

Tudod, mi volt a legnagyobb eredmény, amit elértem életemben, Joe, mire vagyok a legbüszkébb, ha visszatekintek? Pedig segítettem én elnököket be a székbe és ki a székéből, és polgármestereket, és több seggfej bírót, mint bárki valaha is ebben a városban - és sok millió dollárt söpörtem be, adómentesen - és mit gondolsz, mijelen-ti nekem mégis a legeslegtöbbet? Hallottál valaha Ethel Rosenbergről? He, Joe, he?

JOE Hát, igen, azt hiszem... Igen.

ROY Igen. Igen. Hallottál Ethel Rosenbergről. Bizony. Talán még a történelemtudományokban is benne volt. Ha én nem vagyok, Joe, Ethel Rosenberg még ma is élne, és lelki tanácsadó rovatot vezetne valamelyik női magazinban. De nem vezet. Mert én a tárgyalás egész ideje alatt naponta föl hívtam a bírót...

JOE Roy...

ROY Minden áldott nap. Azt csináltam, amihez a legjobban értek: telefonáltam; hogy biztos lehessen benne, hogy az a gyáva kis zsidó ne-bich ott a pulpituson megteszi, amivel Amerikának tartozik, amivel a történelemnek tartozik. Az a tenyérbe mászóan kedves kis nő, két gyerekkel, brühühü, mindannyiunkat a saját kis Jiddische Mamánk-ra emlékeztetett, hajszálon múlt, hogy életben nem hagyták, de én könnyörgöttem, a végén már sírtam is, hogy ültessék be a székbe. En. En intéztem el. Még azt a rohadt kart is meghúztam volna, ha engedik. Miért? Mert kibaszottul gyűlölöm az árulókat. Kibaszottul gyűlölöm a kommunistákat. Törvényes volt? Picsába a törvényességel. Kedves ember vagyok? Picsába a kedvességgel. A Nation szörnyű dolgokat ír rólam. Ki a faszt érdekel a Nation? Kedves akarsz lenni vagy eredményes? Diktálni akarod a törvényt vagy engedelmességednek neki? Válassz. A feleséged választott. Egy héten belül itthon lesz. Ő tudja, hogy érje el, amit akar. Lehet, hogy őt kelle-ne Washingtonba küldenem.

JOE Nem hiszek neked.

ROY Olyan igaz, mint a Szentírás.

JOE Ezt nem mondhatod komolyan. Roy, ennél az ügynél te voltál az államügyész-helyettes, ex parte kapcsolattartás a bíróval a tárgyalás ideje alatt legalábbis... kifogásolható, sőt valószínűleg összeesküvésnek minősül, és... egy olyan ügyben, amely halálbüntetéssel végződik....

ROY Minek? Gyilkosságnak?

JOE Ez az egész azért van, mert nem vagy jól.

ROY Mi az, hogy nem vagyok jól? Ki nincs jól?

Szűnet

JOE Azt mondtad...

ROY Nem, dehogyan mondtam. Mit mondtam?

JOE Rákos vagy, Roy.

ROY Nem vagyok.

Szűnet

JOE Azt mondtad, meg fogsz halni.

ROY Mi a lófaszt hordasz itt össze, Joe? Soha nem mondtam ilyet. Makkegészséges vagyok. Az égvilágon semmi bajom. *(Elmosolyodik)* Kezet!

Joe habozik, aztán kinyújtja Roy felé a kezét. Az magához rántja, szorosán magához öleli

(Inkább magának, mint Joe-nak) Rendben van, hogy fájdalmat okozol nekem, mert szeretlek, baby Joe. Ezért bánok veled ilyen keményen. *(Elengedi Joe-t)* Tékozló fiú. Az egész világ beléd fogja törölni a mocskos kezét.

JOE Máris azt teszi, Roy.

ROY Most menj. *(Nagyot taszít Joe-n. Joe indul kifelé, Roy megállítja, gyengéden simogatja Joe hajtokáját)* En mindig itt leszek, és várok rád... *(Aztán ismét hirtelen dühvel magához rántja Joe-t)* Mit akartál tőlem, mi volt ez az egész, mit akarsz, alattomos, hálátlan kis...

Joe nagyon közel áll ahhoz, hogy alaposan ellássa Roy bajját; megragadja a ruháját és végigpenderíti a szobán

(Halkan, élvezettel) Na, még egy kicsit, Joseph. Olyan sok törvény van. Találj már magadnak egyet, amit megszeghetsz.

Joe elengedi. Kicsit habozik, aztán kimegy

(Roy kétrét görnyed a nagy fájdalomtól, amit palástolni igyekezett a Joe-val lezajlott jelenet során) Óóó, Úristen... Andy! Andy! Gyere be! Andy!

Nylílik az ajtó, de nem Andy lép be, hanem egy csöpp zsidó asszony, szerény, ötvenes évekbéli öltözékben. A szoba elsötétedik

Maga meg ki a franc? Az új ápolónő?

Az ajtóban álló alak nem szól semmit, csak mereven nézi Royt. Szűnet. Roy alaposan megnézi a nőt, fölkel, odamegy hozzá. Aztán visszamegy a karosszékhez, lehuppan

Hu, a kurva életbe, Ethel.

ETHEL Nem nézel ki valami jól, Roy.

ROY Hát, Ethel, nem vagyok valami jól.

ETHEL Viszont sokat fogytál. Ez jól áll. Nagyon súlyos voltál akkoriban. Zaftig mit csípő.

ROY Már 1960 óta nem vagyok olyan súlyos. Annak idején, amíg ezek a bodydolgok el nem kezdődtek, mindannyian kővebbek voltunk.

Most meg úgy nézek ki, mint egy csontváz. Csak bámulnak.

ETHEL Most aztán tényleg szar van a levesben, mi, Roy?

Roy bólint

Hát azt ne várd, hogy nagyon sajnáljalak.

ROY Mi ez, Ethel? Visszajárunk? Visszajárunk? Rémisztgetni akarsz?

Ethel nem szól

Hát akkor csak az idődet pocskolod! Én sokkal rémisztőbb vagyok, mint te bármikor. Úgyhogy kopj le. Ethel! Huu-huu! CSAK A HALOTT KOMCSI JÓ KOMCSI! Ki akarnak készíteni? HAHA! Isten mennyből trónjától a pokol mélységes fenekéig mind megbaszhatjátok magatokat és fejest ugorhattok a tengerbe, mert én NEM FÉLEK SE TÖLETEK, SE A HALÁLTÓL, SE A POKOLTÓL, SE BÁRMI MÁSTÓL!

ETHEL *(kifelé indul)* Találkozunk nemsokára, Roy. Julius üdvözlétét küldi.

ROY Igen? En meg ezt küldöm Juliusnak! *(Ethel felé hajít valamit, föláll, és a nő irányába indul, hogy rávágja az ajtót. A szoba közepén a földre zuhan, a fájdalomtól levegőt is alig tud venni)*

ETHEL Nagyon beteg vagy te, Roy.

ROY Úristen... ANDY!

ETHEL Hmmm. Szerintem nem hall. Hívunk kéne egy mentőt. *(Odamegy a telefonhoz)* Húha! Nyomógombok! Mit ki nem találunk. Mit tárcsázzak, Roy?

Szűnet

ROY *(ránéz, aztán)* Kilencszáztizenegy.

ETHEL *(tárcsáz)* Énekel is! *(Utánozza a dallamot)* La-la-la... Hühü. Halló, küldjön, legyen szíves, éve az egész épület. En? Egy régi barátja. Cohn háza elé. Mi a cím, Roy?

ROY Keleti nyolcvanhét. Kétszáznegyvennégy.

ETHEL Keleti nyolcvanhedik utca, kétszáznegyvennégyes szám. Nem, nincs lakásszám, övé az egész épület. En? Egy régi barátja. *(Leteszi a kagylót)* Azt mondták, mindjárt itt lesz.

ROY Van időm bőven. A világ végezetéig.

ETHEL Halhatatlan vagy.

ROY Halhatatlan vagyok. Befúrtam magam... a történelembe, Ethel. Soha nem halok meg.

ETHEL *(száraz kis nevetés; aztán)* Történelem... A történelem most készül megszakadni. Közéleg az ezredforduló.

7. jelenet

Prior hálószozája. Prior 1 nézi az ágyban fekvő Priort, aki rémülten néz vissza rá. Prior 1 ezen az estén furcsa alkímistapalástot és süveget visel korabeli öltözéke fölött. Kezében egy köteg hosszú pálmalevél

PRIOR 1 Ma éjjel! Nem izgulsz? Ma éjjel megérkezik! Egyenest a tetőn át! Ha-adam. Ha-gadol...

PRIOR 2 *(belép, hasonlóan öltözve)* Lumen! Foszfor! Fluor! Lux!

Végtelen skarlát hullámszáz és...

PRIOR 2 Nézzétek! Fokhagyma. Tükör. Szenteltvíz. Feszület. TŰNÉS!

Takarodjatok a picsába a szobámból! KIFELE!

PRIOR 1 *(Prior 2-nek)* Áll, mint a torony, lefogadom.

PRIOR 2 Mindannyian megduzzadunk, amikor közeledik. Megtelünk, minta Hold.

PRIOR 1 Táncoljunk.

PRIOR 1 Táncoljunk?

PRIOR 1 Kelj már föl, az istenfáját, add a kezed. táncoljunk!

PRIOR 2 Hallod...?

Egy oboa egymagában kis táncdallamot fúj

Elbűvölő hang. Szeretsz táncolni?

PRIOR Hagyjatok békén. kérek, hagyjatok aludni...

PRIOR 2 Ó, más táncosra vágyik. Olyanra, aki ismeri a lépéseit. *(Priorhoz)* Hunyd be a szemed. Képzeld el...

PRIOR En nem...

PRIOR 2 Csss. Hunyd csak be a szemed.

Prior behunyja

Akkor most nyisd ki.

Prior kinyitja. Louis megjelenik. Fantasztikusan néz ki. A zene vérbeli keringőre vált

PRIOR Lou.

LOUIS Táncolj velem.

PRIOR Nem tudok, a lábam... éjszaka mindig fáj... Szellem vagy...

Lou?

LOUIS Nem, jelenés. Elvesztettem magam. Naphosszat a parkban ülök, a hideg padon. Es arról álmodozom, bárcsak veled lehetnék, Táncolj velem, bébi...

Prior fölkel. Táncolni kezdenek Gyönyörűséges zene

PRIOR 1 *(Prior 2-nek)* Hah. Most már értem, miért nincsenek gyerekei. Szodomita.

PRIOR 2 Jaj, maradj már csöndben, te ódivatú kripli, hadd táncoljanak.

PRIOR 1 En nem ártom bele magam. En megtettem a magamét. Hurrá, hurrá, megjött a Hímök, úgyhogy el is tűzők. Nem szeretek itt lenni. *(Eltűnik)*

PRIOR 2 Huszadik század. Te jó ég, milyen szörnyen megöregedett a világ.

Prior 2 is eltűnik. Prior és Louis boldogan keringőzik. A fény visszamegy a normális erősségre. Louis eltűnik. Prior egyedül táncol. Aztán hirtelen számsuhogás tölti be a teret

8. jelenet

Prior a szobájában, egyedül.

Louis a parkban, egyedül.

Szárnyak suhogása ismét

PRIOR Jaj, ne gyere be, ne gyere be... Louis! Nem. Engem Prior Wal-ternek hívnak, és egy... nagyon ősi család sarja vagyok, engem... cserbenhagytak, én... nem, engem... engem... Priomak hívnak, és... én itt élek és most... és... az Angyal, aki minden tettünket följegyezi, kinyitja a sötétben száz szemét, és összecsukja az Élet Könyvét és... hess! Hess! Összevissza beszélek, én... Nem akarok több örülési jelenetet, hess, hess...

Louis egyedül egy padon, a parkban. Joe közeledik, bizonyos távolságra megáll. Egymásra merednek, aztán Louis elfordul

LOUIS Ismeri Lázár történetét?

JOE Lázárét?

LOUIS Lázárét. Nem emlékszem egészen pontosan, mi történt.

JOE Én sem... Hát, meghalt ez a Lázár, és Jézus újra életet lehel belé.
Visszahozta a halálból.
LOUIS Gyakran jár ide?
JOE Nem. Igen. Igen.
LOUIS Vissza a halálból. Maga hisz abban, hogy ilyen tényleg megtörténhetett?
JOE Nekem már fogalmam sincs, mit hiszek.
LOUIS Micsoda véletlen. Hogy találkoztunk.
JOE Követtem. A munkából... követtem idáig.
Szünet

LOUIS Követett. Biztos azt gondolta, amikor meglátott a mosdóban aznap sírni: ez egy rendes srác, sír a barátja miatt, ha az bajban van.
JOE Igen.
LOUIS Azt gondolta, talán majd maga miatt is sírni fogok.
JOE Igen.
LOUIS Hát jól behülyítettem. Krokodilkönnyek. Itt semmi. *(A szívére teszi a kezét, vállat von)*

Joe féltéken kinyújtja a kezét, hogy megérintse Louis arcát

(Hátra húzódik) Mit csinál? Ne csinálja ezt.
JOE *(visszahúzza a kezét)* Bocsánat. Bocsánatot kérek.
LOUIS En... csak nem... Csak azt hiszem, ha hozzám ér, esetleg leszárad a keze vagy ilyesmi. Rosszabb dolgok is történtek már azokkal, akik hozzám értek.
JOE Kérem.
Ó, anyám...
Hadd...
Meg... szeretném... érinteni. Hadd érintsem csak meg... őö, itt.
(Kezét Lou arcához érinti, Lou nem húzódik el) Ezért pokolra jutok.
LOUIS Nagy dolog. Azt hiszi, az rosszabb, mint New York? *(Kezét ráteszi Joe kezére. Elveszi Joe kezét az arcáról, fogja egy kicsit, majd a szájához emeli és megcsókolja)*
LOUIS Gyere.
JOE Hová?
LOUIS Haza. Hozzám.
JOE Ennek semmi értelme. Úgy értem, nem is ismerem magát.
LOUIS Szintűgy.
JOE Amit pedig tud rólam, azt nem nagyon szereti.
LOUIS A republikánus izét?
JOE Igen, például.
LOUIS Nem hogy nem szeretem, utálok.
JOE Akkor meg miért kéne nekünk...
LOUIS *(odalép hozzá és megcsókolja)* Furcsa pár. Fogalmam sincs. Eddig még soha nem voltam együtt senkivel a kárhözottak közül. Nagyon nem szívesen tölteném egyedül ezt az éjszakát.

JOE Szörnyű alak vagyok ám, Louis.
LOUIS Lou.
JOE Nem, de tényleg. Azt hiszem, nemigen érdemlem meg, hogy bárki is szeressen.
LOUIS Na? Ugye? Máris egy közös vonás.

Louis föláll, elindul kifelé. Megfordul, visszanéz Joe-ra. Joe követi. Kimennek.

Prior hallgatózik. Először nem hall semmit, aztán újra verdeső szárnyak suhogása hallatszik, ijesztően közelről

PRIOR Ez a hang, ez a hang, ez... Mi ez, olyan, mintha madarak volnának, mint valami nagyon nagy madár, félek... nem, csak semmi félelem, dühösnek kellene lennem... dühösnek, a vérem tiszta, az agyam tiszta. Jól bírom a feszültséget, homokos vagyok, úgyhogy hozzá vagyok szokva a feszültséghez. Szívós vagyok és erős és... Ó... Ó, te jó ég, én... *(Lenéz az ágyéka felé. Heves szexuális izgalom kerít/ hatalmába)* Uuuuuh... szörnyű meleg van, rettenetesen... Jézusom, mi van itt?! Biztos... lázas vagyok... Óó, jaj! Ó, JAJ, JAJ! Jön valami, rettenetesen félek, ez nekem egyáltalán nem tetszik, valami közeledik és én... Óóóó!

Recsegés-ropogás, zúgás, a mennyezet felől, a vakolat finom porként hull. Vadul pislál az olvasólámpa. Aztán diadalmas, „hírnökölő” zene zeng. A fény először rendkívül erős, kemény, hideg világoskékre vált, majd gazdag ragyogó aranyszínűre, aztán mélységes epezőldre, végül lenyűgöző királyi bíborszínűre

(Lenyűgözve) Mindenható Isten... Tiszta Spielberg.

Egy hang - mint egy zuhanó meteoré - süvit valahonnan nagyon-nagyon messziről a föld fölül, és közeledik hihetetlen sebességgel a szoba felé. A szobából mintha kiszívódna a fény, ahogy a száguldó test közeledik; amikor a szoba teljesen elsötétedik, rémisztő CSATTANÁST hallunk, ahogy valami hatalmas a földre csapódik: az egész épület megremeg, a mennyezet egy darabja - egy csomó vakolat, lécz, vezeték - lezuhan a padlóra. Aztán földöntúli fehér fény zuhatagában, opálosan csillogó ezüstszürke szárnyait szétterjesztve leereszkedik az Angyal a szobába, és röpdös az ágy fölött

ANGYAL

Üdv néked, Próféta,
Kezdődik a Nagy Munka,
A Hírnök megérkezett.

Sötét